

γιάννης αντάμης
πίσω γιάννη τα ζύλα
αποσπάσματα

DREAM
TIGERS

Γιάννης Αντάμης

**πίσω γιάννη τα ξύλα,
αποσπάσματα**

τεχνική υποστήριξη: Μάριος Αρσενίου

**Dreamtigers 2016
www.dreamtigers.gr**

Έχω υποστηρίξει με επιχειρήματα ότι μέσω της αφήγησης δημιουργούμε και επαναδημιουργούμε τον εαυτό, ότι ο εαυτός είναι ένα προϊόν της αφήγησής μας, και όχι κάποια ουσία την οποία αναζητούμε φθάνοντας στο βάθος της υποκειμενικότητας. Σήμερα υπάρχουν ενδείξεις σύμφωνα με τις οποίες, εάν στερούμασταν την ικανότητα να φτιάχνουμε ιστορίες για τον εαυτό μας, δεν θα υπήρχε εαυτός.

**Jerome Bruner, «Δημιουργώντας Ιστορίες»,
Ελληνικά Γράμματα 2004 (μετάφραση Γιάννης
Κουγιουμουτζάκης)**

το θαύμα

Ο αέρας έσπασε ένα κλαδί στο δέντρο. Κάποιος περνούσε τυχαία από κάτω. Γλίτωσε από θαύμα. Πήρε το κλαδί, σκαρφάλωσε και το έβαλε στη θέση του.

χαμένες παρτίδες

Χθες το βράδυ γύρισα σπίτι και μην έχοντας ύπνο μπήκα να παίξω λίγο σκάκι στο ίντερνετ. Στο σάιτ που επισκέπτομαι συνήθως για αυτό το λόγο συχνάζουν κυρίως ευρωπαίοι παίκτες, οπότε, επειδή ήταν σαββατόβραδο στη γηραία μας ήπειρο, δεν υπήρχαν και πολλοί αντίπαλοι την ώρα εκείνη διαθέσιμοι. Άνοιξα τραπέζι και περίμενα για κανένα τέταρτο, μέχρι που εμφανίστηκε κάποιος τύπος από τη Νορβηγία με το ψευδώνυμο «nihilist» (το δικό μου είναι «legeon»).

Αφού παίξαμε 3-4 σύντομες παρτίδες ο σκανδιναβός είχε, φαίνεται, όρεξη για κουβέντα και βλέποντας τη χώρα καταγωγής μου, άνοιξε παράθυρο διαλόγου και με ρώτησε: «Τι κάνεις, φίλε μου; Πώς είναι τα πράγματα εκεί κάτω;» Του έδωσα μια μάλλον βαριεστημένη απάντηση, που αμέσως την μετάνιωσα, και για να επανορθώσω τον ρώτησα κι εγώ με τη σειρά μου: «Κι εσείς εκεί, όλα καλά; Τι φάση εκεί πάνω;»

«Δεν ξέρω», μου απαντά, «δεν ασχολούμαι και πολύ τα τελευταία χρόνια.» «Μπα, πώς κι έτσι;», τον ξαναρωτώ. «Έτσι, γιατί είμαι φυλακισμένος.» «Τι εννοείς;» «Είμαι ισοβίτης. Ξέρεις, έκανα κάτι πάρα πολύ κακό.» Νορβηγία, νίχιλιστα, ισοβίτης... τι διάλογο, με τον Μπρέιβικ παίζω σκάκι τόσην ώρα, αναρωτιέμαι και αν και υποψιάζομαι ότι ο

μαλακομαγνήτης μου έχει χτυπήσει πάλι κόκκινο, δεν κλείνω το παράθυρο και του προτείνω να παίξουμε ακόμα μια παρτίδα, βάζοντας όμως στοίχημα ετούτη τη φορά. «Τι στοίχημα μπορούμε να βάλουμε από εδώ;», ρώταει. «Αν χάσεις, θα μου πεις γιατί σε έχουν μέσα.» «Και αν κερδίσω;» «Τότε θα σου πω εγώ γιατί ακόμα είμαι ελεύθερος», του απαντάω. «Γαμώτο, είσαι παλαβός», μου λέει. «Κι η Νορβηγία δεν είναι καν στην Ευρωπαϊκή την Ένωση... ούτε με γκρέξιτ δεν μπορώ να σε απειλήσω.»

Και κάπου εκεί το λήξαμε. Άλλαξα σάιτ και μέχρι τα ξημερώματα συνέχισα να παίζω αργές και σιωπηλές παρτίδες με βαρετούς κι αλάνθαστους ασιάτες αντιπάλους.

she's lost capital control

Πηγαίνω σήμερα στην τράπεζα. Παίρνω χαρτάκι από το μηχάνημα. Καμιά διακοσαριά νούμερα μέχρι να έρθει η σειρά μου. Αναρωτιέμαι αν θα πάω στο μεταξύ να κάνω καμιά άλλη δουλειά ή θα παραμείνω εντός κλιματισμού κωλοβαρώντας στο διαδίκτυο. Με πλησιάζει μια ηλικιωμένη κυρία και μου ζητάει ευγενικά να ανταλλάξουμε χαρτάκια. Το δικό της αναγράφει ένα πολύ μικρότερο νούμερο. «Νομίζω πως σας ρίχνω», της λέω. «Δεν το θέλω», μου ψιθυρίζει συνωμοτικά, «είναι ο αριθμός του θηρίου.» Ξανακοιτάζω το χαρτάκι: 666. «Ε, και τι θέλετε, δηλαδή; Να πάω εγώ στην κόλαση για να εξυπηρετηθώ νωρίτερα; Καλύτερα εδώ, που έχει κι αirkοντίσιο.» Η γραία σταυροκοπιέται, τσαλακώνει το χαρτάκι της, το πετάει και φεύγει από το υποκατάστημα μουρμουρίζοντας την Υπερμάχο.

άνω-κάτω πόλη

Είμαι στη Θεσσαλονίκη τον Δεκαπενταύγουστο και τριγυρνάω στην έρημη πόλη βγάζοντας φωτογραφίες. Όσοι από τους εναπομείναντες κατοίκους με προσέχουν με κοιτάζουν με βλέμμα άλλοτε καχυποψίας και άλλοτε συμπόνιας.

Ανεβαίνω στην Άνω Πόλη. Βρίσκω κάπου ένα σύνθημα ερωτικού περιεχομένου. Μου αρέσει. Ενώ το τραβάω, ακούω μια φωνή: «Εγώ το έγραψα αυτό!» Γυρίζω και βλέπω έναν νεαρό φραπεδοφόρο να κάθεται στο μπαλκόνι του και να χαμογελάει περήφανος. «Καλό», του λέω και του ξαναγυρνάω την πλάτη. «Όλοι όσοι περνάνε από εδώ», συνεχίζει, «στέκονται και το προσέχουν. Όλοι εκτός από αυτήν για την οποία το έγραψα». Α, εδώ υπάρχει ιστορία, σκέφτομαι. «Μένει εδώ, στην γειτονιά, η αυτή;» ρωτάω. «Δεν έχω ιδέα. Αλλά δεν μπορεί, κάποια στιγμή θα περάσει και από εδώ και θα το δει.» «Και πώς θα καταλάβει, ρε φίλε, ότι το έγραψες για αυτήν;» «Εντάξει, ας κάνει κάτι και αυτή. Ας το δουλέψει λίγο...», μου απαντάει, χωρίς χαμόγελο ετούτη τη φορά, και αμέσως επιστρέφουμε εκείνος στον καφέ κι εγώ στην κάμερα μου.

Το καλοκαίρι στις άδειες πόλεις μιλάει με παραβολές, συμπεραίνω, καθώς κατηφορίζω ξανά προς τη θάλασσα με τον ήλιο να βαράει κατακούτελα εμένα κι αυτήν την ιστορία.

κυριακή στο χωριό*

Είναι η εποχή του τρύγου και οι μισοί σχεδόν από τους εγγεγραμμένους στο εκλογικό μου τμήμα έρχονται για να ψηφίσουν με τα δάχτυλά τους μελανιασμένα από τους χυμούς του σταφυλιού. Οι συγχωριανοί τους στην εφορευτική επιτροπή τους πειράζουν λέγοντάς τους πως θα τους βγάλουν άκυρες τις ψήφους τους. Όλοι γελάνε. Την ίδια ώρα, ομάδες μαυροντυμένων νεαρών, νομότυποι εκπρόσωποι μιας εγκληματικής οργάνωσης, μπαينوβαίνουν στα εκλογικά τμήματα σε όλη την επαρχία, πουλώντας τσαμπουκά και νταηλίκι. Κανείς δεν ασχολείται με τα αιματοβαμμένα χέρια τους. Κανείς δεν αστειεύεται. Κανένας δεν γελάει. Τα μέλη των εφορευτικών επιτροπών κρατάνε την ανάσα τους, ελπίζοντας να μην έχει γίνει καμιά στραβή και δεν βρεθεί το κωλόχαρτό τους ανάμεσα στα άλλα ψηφοδέλτια. Μόλις οι κανίβαλοι απομακρυνθούν από το σχολείο, όλοι, αριστεροί, κεντρώοι, δεξιοί, παλιοί και νέοι μνημονιακοί, όλοι ευρωπαϊστές, όλοι τους δημοκράτες, θα βγούνε στο παράθυρο να κάνουνε τσιγάρο και να διασκεδάσουν με τον τρελό του χωριού, που ουρλιάζει από το πρωί μες στο προαύλιο πως μία άλλη εποχή, αυτή του θερισμού, έρχεται, πλησιάζει...

*Κοιλιωμένο Ζακύνθου, 20.09.2015

η κατάρα της γειτονιάς

Εδώ και τρεις μέρες έχω μετακομίσει, κάπως πιο μόνιμα αυτή τη φορά, στη Θεσσαλονίκη, σε ένα διαμέρισμα επί της πλατείας Ιπποδρομίου. Αργά το βράδυ της Παρασκευής έφτασα, μεταφέροντας όσα μπορούσαν να στριμωχτούν μέσα στο αμάξι μου. Το ανταμομπίλ στέναζε σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής με όλο αυτό το υπερβολικό φορτίο. Έφτασα κατά τα μεσάνυχτα, έκλεισα τον έρημο εκείνη την ώρα δρόμο κι άρχισα να ξεφορτώνω σιγά-σιγά τα πράγματα.

Ένας ηλικιωμένος, που είχε βγει να πάει βόλτα το σκυλάκι του, σταμάτησε, με κοίταξε και με ρώτησε αν χρειάζομαι βοήθεια. Τον ευχαρίστησα, επισημαίνοντάς του, όσο πιο ευγενικά γινόταν, ότι αν δεν έπαιρνε δρόμο γρήγορα, το σκυλί του θα κατουρούσε την πολυθρόνα μου, με την οποία ήδη φλέρταρε.

«Καινούριος στη γειτονιά;» με ρώτησε ο παππούς απτόητος. «Ναι, μόλις μετακόμισα», του απάντησα. «Καλή τύχη, θα την χρειαστείς», μου ευχήθηκε. «Γιατί;» απόρησα εγώ. «Καλά, δεν έχεις ακούσει για την κατάρα της Ιπποδρομίου; Εδώ είναι που έσφαξε ο Θεοδόσιος τόσες χιλιάδες κόσμο.» «Ε, αφού ήταν χουλιγκάνοι κι έκαναν επεισόδια... τι να κάνει ο άνθρωπος; Αν τους άφηνε, θα τρώγαμε καμπάνα από την ουέφα..» «Δεν είναι αστείο», με μάλωσε ο

γέροντας, «κανένας δεν στεριώνει εδώ.» «Κι εσείς εδώ μένετε; Στη γειτονιά;» τον ρώτησα. «Ναι», μου απάντησε, «σαρνανταπέντε χρόνια τώρα.» «Ε, δεν φαίνεται να σας έχει επηρεάσει καθόλου η κατάρα. Μια χαρά νομίζω πως τα καταφέρατε.» «Εγώ είμαι χριστιανός, κύριε», είπε κι ανέβασε τον τόνο της φωνής του. «Πάω στην εκκλησία κάθε Κυριακή και κάνω τον σταυρό μου» «Ναι, ξέρω.. όπως κι ο Θεοδόσιος, ο οποίος, αν θυμάμαι καλά, μετά από τη σφαγή, έγινε και άγιος... σωστά;»

Και κάπως έτσι αποκτήσαμε εγώ τον πρώτο εχθρό στη νέα μου γειτονιά κι η πολυθρόνα μου αυτήν τη δαγκωνιά από το συμπαθέστατο κατά τα άλλα κωλόσκυλό του.

ασθενής και οδοιπόρος

Οδηγάω σήμερα το πρωί στην εθνική. Είμαι κρυωμένος και το ανταμομπίλ είναι γεμάτο μυξομάντηλα. Κάποια στιγμή, στο ύψος του Πλαταμώννα, ένας οδηγός από το αντίθετο ρεύμα μου παίζει τα φώτα. Αν και δεν τρέχω υπερβολικά, ελαττώνω την ταχύτητα, αφού είμαι γνωστός και αγαπημένος πελάτης της τροχαίας του εθνικού οδικού δικτύου.

Πράγματι, μετά από καμιά δεκαριά χιλιόμετρα υπάρχει στα δεξιά μου μπλόκο. Αν και πλέον πηγαίνω σαν την κότα, με σταματάνε. Μου κάνουν νόημα να κατεβάσω το παράθυρο και μου ζητάνε άδεια, δίπλωμα κι ασφάλεια. Ενώ ψάχνω να βρω τα χαρτιά μου, φτερνίζομαι τόσο δυνατά που τρομάζω το όργανο - της τάξης, όχι το αισθητήριο - το οποίο φέρνει μηχανικά το χέρι στο περίστροφό του. Δεν βρίσκω όλα τα χαρτιά στο ντουλαπάκι, ανοίγω την πόρτα και βγαίνω έξω για να ψάξω στο σάκο που έχω μέσα στο πορτ-μπαγκάζ. Στο μεταξύ αρχίζω να βήχω δαιμονισμένα. Με την άκρη του ματιού μου βλέπω τον αξιωματικό παραδίπλα να κάνει νόημα στον υφιστάμενό του, σαν να του λέει «διώξ' τον, αυτός θα μας κολλήσει όλους». «Εντάξει, κύριε, πηγαίνετε», μου λέει το υπάκουο όργανο, ενώ το άλλο, το ανυπάκουο, ξαναφτερνίζεται σε απόσταση αναπνοής από το πρώτο. Η ελληνική αστυνομία

πλέον με αντιμετωπίζει σαν μικροβιακή βόμβα.
«Όχι, μισό λεπτό», επιμένω, «κάπου εδώ το έχω και
το δίπλωμα», πιο πολύ για να βεβαιωθώ πως δεν το
ξέχασα στο σπίτι. «Σας πιστεύουμε, κύριε»,
πετάγεται ο αξιωματικός. «Πηγαίνετε, σας
παρακαλώ».

Μπαίνω ξανά μέσα στο αμάξι μου και φεύγω. Λίγο
αργότερα, στα διόδια στο ύψος του Πυργετού,
δοκιμάζω να δω μήπως πιάνει το ίδιο κόλπο και εκεί.
Κατεβάζω το παράθυρο και ενώ κάνω πως ψάχνω τα
ψιλά, αρχίζω πάλι να διασπείρω τα μικρόβιά μου
στην ανυποψίαστη ύπαιθρο. Η υπάλληλος της «Νέας
Οδού α.ε.» με κοιτάζει απαθής και σαδιστικά σχεδόν
επαναλαμβάνει: «Δύο ευρώ, κύριε». Πληρώνω,
παίρνω την απόδειξη και φεύγω έχοντας,
τουλάχιστον, αποκομίσει το συμπέρασμα πως ο
ιδιωτικός τομέας, όχι μονάχα δεν διαφθείρεται τόσο
εύκολα όσο ο δημόσιος, αλλά ενδεχομένως
εμβολιάζεται και συχνότερα. Σε όλη την υπόλοιπη
διαδρομή παίζω, χωρίς κάποιο προφανή λόγο, κι
εγώ τα φώτα σε όλους τους άγνωστους
συναγωνιστές που τρέχουνε στο αντίθετο το ρεύμα.

Είναι φορές που βρίσκεσαι, λέει, σε ένα μπαρ,
κάθεσαι μόνος σου και πίνεις. Και ξαφνικά
ακούγεται ένα τραγούδι που σου αρέσει. Νομίζεις
πως κάτι σου θυμίζει, αλλά είναι η πρώτη φορά που
το ακούς. Ίσως γιατί τα άλλα βράδια δεν ήσουν και
τόσο μόνος σου. Ίσως τις άλλες φορές να είχες
αλλού το νου σου. Πρώτα ρωτάς να μάθεις πώς
λέγεται και ύστερα ζητάς, αν γίνεται, να σου το
ξεναπαίξουν. Το δεύτερο κερασμένο, σου λέει ο
μπάρμαν κι εσύ δεν ξέρεις αν είναι το τραγούδι ή το
ποτό αυτό στο οποίο αναφέρεται. Δεν ζητάς
διευκρινίσεις. Κάθεσαι εκεί, μόνος σου στο μπαρ,
πίνεις κι ακούς το τραγούδι αυτό που τόσο σου
αρέσει. Είναι η δεύτερη φορά που το ακούς και είναι
ήδη το τραγούδι σου. Κάθεσαι και κοιτάς τα ηχεία
από όπου έρχεται η μουσική, λες και πρόκειται να
βγει από εκεί μέσα κάτι. Κάθεσαι εκεί και κοιτάς το
τίποτα σαν βλάκας. Κοιτάς, αλλά δεν βλέπεις. Όχι με
τα μάτια τουλάχιστον...*

*Αφιερωμένο στον Γιάννη τον Παγωνάρη.

ο βασιλιάς της σκόνης

Πριν λίγες μέρες ανέβασα μια ιστορία απο την εθνική οδό. Τη διάβασε ένας φίλος και μου θύμισε μιαν άλλη παλιότερή μου περιπέτεια που είχα και πάλι εκεί έξω στους δρόμους, πριν από δέκα και βάλε χρόνια, και την οποία μού αρέσει πολύ να αφηγούμαι στον εκάστοτε συνοδηγό μου, τηνώρα που περνάμε από το συγκεκριμένο χιλιόμετρο της Αθηνών-Λαμίας. Αυτή η πραγματικά βρώμικη ιστορία, λοιπόν, πηγαίνει κάπως έτσι:

Πριν από χρόνια, και ενώ ταξίδευα στην εθνική, με σταμάτησαν στα διόδια της Τραγάνας κάτι αστυνομικοί και μου είπαν πως πρέπει να ψάξουν το αμάξι μου. «Γιατί, παρακαλώ;» τους ρώτησα έκπληκτος. «Γιατί έχουμε πληροφορίες ότι ένα φολκσβάγκεν (για το παλιό αμάξι μου μιλάμε τώρα) με βολιώτικες πινακίδες, που κατευθύνεται βόρεια, μεταφέρει ναρκωτικά», μου απάντησαν. «Εντάξει, πείτε μου πού είναι η κάντιντ κάμερα να χαμογελάσω να τελειώνουμε», τους είπα, αλλά αυτοί αντί για κάμερα μού έδειξαν το σχετικό ένταλμα ερεύνης. «Μεταφέρετε ναρκωτικά, κύριε», με ρώτησε ο ανώτερος της παρέας. «Όχι, ρε. Τα έστειλα με κούριερ, γιατί ήτανε πολλά και δεν χωρούσανε στο πορτ-μπαγκάζ μου», σκέφτηκα να του πω, αλλά βασικά του είπα: «Όχι, θα πάρει ώρα αυτή η ιστορία;» «Σε 5 λεπτάκια θα έχουμε

τελειώσει. Καθίστε εκεί στη σκιά, παρακαλώ, και περιμένετε!»

Ξέχασα να σας πω ότι ήτανε κατακαλόκαιρο, καύσωνας και λιοπύρι. Και τι έγινε, θα αναρωτιέστε τώρα - θα δείτε πως έχει σημασία. Υπάκουσα, λοιπόν, στις υποδείξεις και στο ένταλμα, αλλά αν και ήταν μεσημέρι κι ο ήλιος βαρούσε στο ψαχνό, δεν απομακρύνθηκα και πολύ από το αυτοκίνητο, για να μπορώ να παρακολουθώ την πορεία της έρευνας. Είχα διαβάσει και δυο-τρία αστυνομικά μυθιστορήματα - πού ήξερα αν αυτοί δεν μου «φυτεύαν» κανένα «εύρημα» μέσα στο αμαξάκι μου, για να μπορέσουν έτσι να με «δέσουν»; Έτσι, φορώντας το πιο πονηρεμένο και καχύποπτο χαμόγελο, στάθηκα στο πλάι και τους είδα να ανοιγοκλείνουν τα ντουλαπάκια του αυτοκινήτου, να σηκώνουν την ρεζέρβα, να ξεβιδώνουνε τις πόρτες... ήταν σταλήθεια πολύ επιμελείς - σχεδόν τους θαύμασα.

Κάποια στιγμή, κι ενώ νόμισα πως είχαν πια τελειώσει, έβαλε ο ένας το χέρι του κάτω από το κάθισμα του οδηγού και έβγαλε ένα μπαλάκι από αλουμινόχαρτο. «Ωχ! Τι είναι αυτό;» αναρωτήθηκα παλεύοντας να μην χάσω τη μνημειώδη ψυχραιμία μου. Το όργανο πάσαρε το ασημί μπαλάκι στον αξιωματικό κι αυτός, αφού το ξετύλιξε, μου έδειξε το περιεχόμενό του. Μια άσπρη σκόνη. «Εσείς το βάλατε!» άρχισα να ουρλιάζω. «Σας είδα! Σας

κατάλαβα! Θέλω έναν δικηγόρο τώρα! Κι εγώ δικηγόρος είμαι δηλαδή, αλλά τώρα χρειάζομαι έναν άλλον καλύτερο, δικηγορότερο από εμένα!"» Είχα δει και πέντε-έξι φιλμ νουάρ. Τι με περάσαν; Για κανέναν χθεσινό, ας πούμε;

Κι ενώ ήδη οι ένστολοι κινούνταν απειλητικά προς το μέρος μου, ο Σέρλοκ Χολμς της ρούμελης βούτουσε το δάχτυλό του μέσα στο αλουμινόχαρτο και ύστερα, όπως ήταν σκονισμένο, το έφερνε στη γλώσσα του και γευόμενος το μυστικό φορτίο μου με κοίταξε πολύ προβληματισμένος. Όλοι μας, εγώ, τα όργανα, οι υπάλληλοι των διοδίων, οι διερχόμενοι οδηγοί, οι μύγες, τα βατράχια, όλη η παρακείμενη πανίδα και χλωρίδα, κρατήσαμε την ανάσα μας περιμένοντας να βγάλει η γεύση του αξιωματικού το πόρισμά της. Αυτός τότε, αφού έφτυσε διακριτικά στα πόδια του, μου είπε, έτοιμος σχεδόν να γαμηθεί στα γέλια: «Ζάχαρη άχνη! Κουραμπιέδες Ιούλιο μήνα; Να το καθαρίζουμε καμιά φορά το αμάξι, ναι;»

Παίζει αυτήν την ιστορία να την αλληλοδιηγούνται ακόμα οι μπάτσοι στα μπλόκα της εθνικής οδού, έτσι, για να περνάει η ώρα.

φθινόπωρο στην πόλη

Πριν λίγες μέρες ήμουν με την παρέα μου σε ένα καφέ στο κέντρο. Είχε ωραία μέρα και είχαμε αράξει σε ένα τραπέζι έξω στον πεζόδρομο, μαζεύοντας ήλιο και χαζεύοντας την περαντζάδα αυτής της πόλης, που ζει διαρκώς ένα αιώνιο φθινόπωρο.

Κάποια στιγμή μας πλησίασε ένας άντρας περίπου στην ηλικία μου, που ούτε η εμφάνισή του ούτε και γενικά η στάση του έδειχναν πως ήτανε ζητιάνος. Χωρίς να απλώσει το χέρι του, χωρίς να δώσει στη φωνή του κάποια χροιά ικετευτική, στάθηκε μπροστά μας και απλώς μας ρώτησε: «Έχετε κάτι για μένα;» Οι δύο φίλοι μου βιάστηκαν, ο ένας να ψάξει στις τσέπες του για κέρματα κι ο άλλος να του κάνει νόημα να πάει παρακάτω. Αυτός τότε συγκέντρωσε το βλέμμα του σε μένα, που φάνηκα πιο διστακτικός, και επανέλαβε πιο προσωπικά αυτή τη φορά το αίτημά του: «Έχεις κάτι για μένα;»

Για κάποιο λόγο πίστεψα, εκείνη τη στιγμή, ότι ο άνθρωπος αυτός δεν ήρθε για να μας ζητήσει χρήματα ή κάποια ελεημοσύνη, αλλά πως κάτι άλλο μυστήριο και συνωμοτικό κρυβόταν πίσω από την ερώτησή του. Στο μεταξύ, ο ένας φίλος είχε βγάλει μισό ευρώ και το είχε ακουμπήσει πάνω στο τραπέζι, ενώ ο άλλος, που είχε θεωρήσει πως το ερώτημα του ξένου δεν έπρεπε να μείνει για πάντα αναπάντητο, του είπε: «Όχι, φίλε μου, δεν έχουμε.»

Ο άγνωστος, ωστόσο, αδιαφορώντας τόσο για το κέρμα όσο και για την άρνηση -και τα δυο τον ίδιο στόχο είχαν, άλλωστε: να τον κάνουν να φύγει, να πάει αλλού, να μας αφήσει ήσυχους- επέμεινε και ρώτησε τρίτη φορά κοιτώντας με στα μάτια: «Έχεις κάτι για μένα;»

Αλήθεια, είχα αρχίσει να αισθάνομαι άβολα, δυσάρεστα, αμήχανα. Προσπάθησα να συμβιβάσω τις αντιδράσεις των δύο φίλων μου και σπρώχνοντας το κέρμα προς το μέρος του απάντησα: «Αυτό εδώ... σου φτάνει;» Το ανέκφραστο, μέχρι εκείνη τη στιγμή, βλέμμα του πήρε μια δόση όχι θλίψης ακριβώς, μα πιο πολύ συμπόνιας, και σπάζοντας μισό χαμόγελο μάς γύρισε την πλάτη και απομακρύνθηκε, χωρίς να δοκιμάσει την τύχη του στα υπόλοιπα τραπέζια.

Αν και το περιστατικό μάς απασχόλησε ελάχιστα κι αμέσως μετά σχεδόν αλλάξαμε κουβέντα, η απορία που μου γέννησε κόλλησε πάνω στη σκέψη μου σαν βδέλα.

Σήμερα το πρωί, πηγαίνοντας να πάρω το αμάξι μου, συνάντησα τον ίδιο άνθρωπο ξανά να ψαχουλεύει μέσα σε έναν κάδο απορριμάτων. Όχι, δεν έμοιαζε καθόλου με τους επαίτες και τους ρακοσυλλέκτες που βλέπω εδώ στη γειτονιά. Ήταν περίπου εκεί, στην ηλικία μου. Ίσως και λίγο να μου έμοιαζε. Με λίγη κακή τύχη θα μπορούσα, λέει, να ήμουνα εγώ αυτός εδώ ο άνθρωπος. Θα μπορούσα εγώ να

τριγυρνά και να ρωτώ τους άλλους αν έχουνε για εμένα κάτι. Την ώρα που περνούσα από δίπλα του, σταμάτησε να ψάχνει, γύρισε και με κοίταξε. Με αναγνώρισε κι αυτός. Κατάλαβε. «Τώρα έχεις», μου είπε. Έτρεξα στο αμάξι μου, έβαλα μπρος και έφυγα όσο γινότανε πιο γρήγορα με κατεύθυνση, όπως και κάθε τρίτη, την εθνική οδό, την έξοδο.

Πίσω, η πόλη φθινοπώριασε. Μπροστά, ο κόσμος χειμωνιάζει.

μπρούνο

Τη Δευτέρα το βράδυ έλαβα ένα πολύ στενάχωρο μήνυμα από τις Βρυξέλλες. Ένας φίλος είχε πεθάνει ξαφνικά. Λυπήθηκα πολύ και για αρκετή ώρα δεν ήθελα να το πιστέψω. Επειδή οι άλλοι, οι κοινοί μας φίλοι, κι αυτοί που ζουν ακόμα στη βελγική πρωτεύουσα, γνωρίζανε ελάχιστα, μπήκα στο προφίλ του, όχι τόσο για να μάθω λεπτομέρειες, όσο για να δω αν όντως ήτανε αλήθεια.

Ο τοίχος του φίλου είχε μετατραπεί σε βιβλίο συλλυπητηρίων και είχε ήδη γεμίσει από αναρτήσεις με συγκινητικά λόγια, τραγούδια και φωτογραφίες. Για μια στιγμή, έτσι όπως όλοι του απευθύνονταν σαν να ήτανε ακόμα εκεί ή σαν να μπορούσε ο φίλος μας, με κάποιον τρόπο, να τα δει όλα αυτά και να τα ακούσει, ένιωσα πως μια κατάσταση ψευδοαθανασίας πλανιόταν ανάμεσα στις αναρτήσεις, τα λάικ και τα σχόλια.

Αυτό το «να ζήσετε να τον θυμόσαστε», που λένε στις κηδείες, δεν είναι απλώς μια παρηγορητική κουβέντα. Οι νεκροί ζουν στη μνήμη των ζωντανών και η ύπαρξή τους επιβιώνει μέχρι να τους λησμονήσει κι ο τελευταίος. Στην ψηφιακή εποχή, όπου η μνήμη των ανθρώπων συγχέεται με τη μνήμη των υπολογιστών και των προγραμμάτων, ίσως να μην αγχωνόμαστε και τόσο πια να μην ξεχάσουμε ή να μην ξεχαστούμε, αφού ξέρουμε πως κάπου θα

υπάρχει κάποια σελίδα να μας υπενθυμίζει και να μας ανακαλεί, ίσως και να μας ανασταίνει, με κάποιον τρόπο εικονικό, μα όχι τελείως ψεύτικο.

Ωστόσο... μόλις μια μέρα πριν τον θάνατό του, ο φίλος είχε τα γενέθλιά του κι εγώ του είχα στείλει χρόνια πολλά στο ίνμποξ του. Φρόντισα μάλιστα, έτσι για πλάκα, να του τα γράψω στα πορτογαλικά, στη μητρική του γλώσσα.

Δεν ξέρω αν φταίει ο εθισμός μου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή η άρνησή μου να αποδεχτώ το αναπόφευκτο, αλλά αλήθεια δεν μπορώ με τίποτα να συμβιβαστώ με την ιδέα ότι δεν θα δω ποτέ κάτω από το μήνυμα αυτό την ένδειξη «διαβάστηκε». Καλό ταξίδι, Μπρούνο.

διαβατά

Πέρυσι, τέτοια εποχή πήγα να διδάξω για πρώτη φορά στο σχολείο δεύτερης ευκαιρίας στις φυλακές των Διαβατών. Όταν μπήκα στην αίθουσα η αλήθεια είναι πως τρόμαξα λιγάκι. Τα βλέμματα των «μαθητών» μου ήταν από καχύποπτα έως αγριεμένα, λες και η παρείσακτή μου παρουσία να τους προκαλούσε μιαν απειλή που όφειλαν να την ανταποδώσουν. Λίγο έλειψε, έτσι όπως ήμουν άσχετος με το περιβάλλον και τους κανόνες της φυλακής, να το βάλω στα πόδια.

Για να ξεπεράσω τους φόβους μου και για να ανοίξουμε κουβέντα τους πρότεινα να συστηθούμε πρώτα. Οι πιο πολλοί ήταν ξένοι κι από τους ξένους οι περισσότεροι ήταν Αλβανοί, αλλά όλοι τους μιλούσανε και έγραφαν πολύ καλά ελληνικά, πράγμα που μου έκανε εξαρχής εντύπωση.

Στο τέλος τους είπα κι εγώ το όνομά και τον τόπο της καταγωγής μου, ρωτώντας τους, ίσως αφελώς: «Είναι κανένας από εσάς από τον Βόλο;» Ένας από τους Έλληνες τότε σήκωσε το χέρι του και φώναξε: «Εγώ έχω ληστέψει δυο σουπερμάρκετ στον Βόλο!» Όχι, στη φωνή του δεν υπήρχε ίχνος ντροπής ή κομπασμού. Ήταν απλώς μια δήλωση, σαν να έλεγε κάποιος πως είχε περάσει από εκεί για να τακτοποιήσει κάποια υποχρέωσή του. «Αλήθεια;», ξαναρώτησα αρκετά σαστισμένος. «Ναι», μου

απάντησε αυτός. «Ωραία πόλη! Δυστυχώς, δεν πρόλαβα να την δω καλά... έτρεχα...»

Σήμερα πήγα ξανά να κάνω μάθημα στα Διαβατά. Με εξαίρεση 2-3 πρόσωπα που τα θυμόμουν από πέρυσι, τους υπόλοιπους κρατούμενους τους έβλεπα για πρώτη φορά. Ο ληστής των σουπερμάρκετ, όμως, ήτανε εκεί και μόλις με είδε στο προαύλιο, έτρεξε να με υποδεχτεί, ρωτώντας με «τι λέει ο Βόλος;» και να μου δείξει αμέσως μετά το τετράδιο του, μες στο οποίο, έναν χρόνο τώρα, μουτζουρώνει απίθανες ιστορίες και σπαρακτικά ποιήματα. Το ξέρω, είναι πολύ δύσκολο κανείς να καταλάβει τι ακριβώς συμβαίνει στο παράλληλο σύμπαν του σωφρονιστικού συστήματος κι εγώ, που μόνο περάστικός είμαι από αυτό, ξέρω πως όσο και να το παλεύω, δύσκολα θα κατορθώσω κάποια στιγμή να το αποκωδικοποιήσω.

Πάντως, το μόνο που θα ήθελα να πω είναι πως η δουλειά που γίνεται στα σχολεία δεύτερης ευκαιρίας που βρίσκονται μες στις φυλακές είναι πολύ σπουδαία κι οι μόνιμοι δάσκαλοι που τα επανδρώνουν -όλοι τους σχεδόν εθελοντές- είναι οι σύγχρονοι ήρωες της εκπαίδευσης.*

*Όταν ανέβασα την ιστορία αυτή στο fb, κάποιος μου επισήμανε με σχόλιο από κάτω ότι δεν είναι χώρος αυτός για να δημοσιεύονται τέτοια πράγματα. Ακόμα αναρωτιέμαι...

η βόμβα

Πάω σήμερα το αμάξι μου στο κτέο. Ενώ περιμένω στην αίθουσα αναμονής, στην τηλεόραση παίζει δελτίο ειδήσεων. Οι υπόλοιποι οδηγοί πίνουν τον καφέ τους και παρακολουθούνε σιωπηλοί. Δεν μπορώ να καταλάβω αν είναι προβληματισμένοι με αυτά που βλέπουν ή απλώς βαριούνται να σχολιάσουν και να ανοίξουνε κουβέντα.

Κάποια στιγμή φτάνει η ώρα του προσφυγικού ρεπορτάζ της ημέρας. Ένα βίντεο δείχνει κάποια παλιά ολυμπιακή εγκατάσταση και ένας δημοσιογράφος αφηγείται οφφ τις σχετικές αποφάσεις της κυβέρνησης για την φιλοξενία των προσφύγων. Ο ένας μετά τον άλλον οι αναμένοντες οδηγοί τριγύρω μου αρχίζουν να μιλάνε: «Εδώ δεν έχουμε να φάμε εμείς και πρέπει να ταΐζουμε και τους...», «ξεφτίλα, ρε φίλε, έκαναν τσαντίρι τα ολυμπιακά μας έργα για να μείνουν οι...», «ναι, να τους κάνουμε κι ένα τζαμί στο οάκα να πηγαίνουν να εκπαιδεύονται οι τρομοκράτες των...».

Μονάχα ένας από αυτούς σωπαίνει. Φαίνεται σοβαρός και ο υποτιμητικός τρόπος με τον οποίο τους κοιτάζει με κάνει να ελπίζω ότι θα ανοίξει κάποια στιγμή το στόμα του και θα τους διαλοστείλει. Οι άλλοι τον κοιτάζουν σαν να περιμένουν να ακούσουνε τη γνώμη του, η οποία και θα κρίνει την έκβαση του «φιλανθρωπικού»

διαγωνισμού τους. Εγώ, στο μεταξύ, επειδή κραταω ένα βιβλίο στα χέρια μου και κάνω, τουλάχιστον, ότι το διαβάζω, θεωρούμαι μάλλον εκτός συναγωνισμού και κανείς δεν ασχολείται μαζί μου.

Κάποια στιγμή, αφού έχουν εξαντλήσει την «επιχειρηματολογία» τους, κάποιος απευθύνεται στον αμίλητο και του ζητά τη γνώμη του: «Εσύ τι λες, ρε μάστορα;» Και τότε ο σοφός της παρέας επιτέλους αποφαινεται: «Εγώ λέω ότι η μόνη λύση, έτσι όπως τους έχουν μαντρωμένους εκεί μέσα, είναι να βάλουμε εκρηκτικά και να τους τινάξουν όλους στον αέρα.»

Το βιβλίο μου πέφτει από τα χέρια. Όλοι γυρίζουν και το κοιτάζουν σαν να είναι η βόμβα που τόσο πολύ φοβούνται και προσδοκούν ταυτόχρονα. Ξαφνικά παύω να είμαι αόρατος και λέω να το εκμεταλλευτώ όσο ακόμα προλαβαίνω: «Εγώ πάλι λέω πως η μόνη λύση είναι να τους δώσουμε κίνητρα να μείνουνε μόνιμα εδώ, μπας και αναμειχθούν μαζί μας και ανανεωθεί λιγάκι η φυλή που έχει πήξει στην απανθρωπιά και τη βλακεία.»

Κι ενώ είναι έτοιμοι να μου χιμήξουνε, χτυπάει τότε η καμπάνα από τον παρακείμενο ναό. Οι δυο από αυτούς κάνουνε τον σταυρό τους, ενώ οι υπόλοιποι κοιτάζουν τα ρολόγια τους. Είναι κι αυτό το πνεύμα των Χριστουγέννων με το οποίο έχουν ραντεβού και αλίμονο, δεν πρέπει να το στήσουν.

η αγία αφροδίτη

Τα Χριστούγεννα του 2003 τα πέρασα στο Μόναχο. Είχα ξεκινήσει να ταξιδεύω με το τραίνο ολόκληρη τη γηραιά μας ήπειρο, αλλά επειδή, κάπου στα ιταλοελβετικά σύνορα τα σχέδιά μου διαψεύστηκαν, κατέληξα να περάσω τον περισσότερο καιρό στο μπούνκερ του φίλου μου του Γιώργου στη σιωπηλή πρωτεύουσα της Βαυαρίας.

Τις βέβηλες μέρες που προηγήθηκαν εκείνης της άγιας νύχτας τριγυρνούσα σαν τον λύκο στις γειτονιές γύρω από τη Max Weber Platz, μέχρι που ένα βράδυ, περιμένοντας το τραμ σε κάποια στάση, μπροστά σε μία φωτισμένη διαφήμιση, όπου η δεσποινίδα Χάιντι Κλουμ διαφήμιζε κάποια επώνυμα εσώρουχα -χαρά στο θάρρος της, μέσα σε αυτήν την παγωνιά...- γνώρισα μια Καναδή βιολαντσελίστρια, που δούλευε σε μια από τις πολλές συμφωνικές ορχήστρες της πόλης. Την κάλεσα στο πάρτυ και ύστερα της πρότεινα να φέρει και τη χάρτινη φίλη της μαζί, που χαμογελαστή μας άκουγε χωρίς να παρεμβαίνει. Σίγουρα το φαγητό θα έφτανε για όλους.

Δυστυχώς από το τραπέζι της παραμονής τίποτα δεν περίσσεψε για την επόμενη ημέρα. Όσοι έχουν βρεθεί να επισκέπτονται κάποια καθολική πρωτεύουσα τη μέρα των Χριστουγέννων και δεν έχουν φροντίσει από πριν να κάνουν τις κατάλληλες

προμήθειες, έχουν γνωρίσει σίγουρα το φάσμα της λιμοκτονίας.

Το απόγευμα της 25ης κι ενώ απελπισμένοι περπατούσαμε με το Γιώργο στους έρημους δρόμους του Shwaben, ψάχνοντας για κάποιο εστιατόριο ή έστω κάποιο μπαρ που να σερβίρει σούπες, πέσαμε πάνω σε μια ταβέρνα ελληνική, που έφερε το όνομα κάποιου νησιού του Αιγαίου. Ήταν επίσης και αυτή κλειστή, μα εμείς σταθήκαμε και προσπαθήσαμε να χορτάσουμε την πείνα μας διαβάζοντας το αναρτημένο της μενού που είχε στη βιτρίνα. Κι ύστερα αρχίσαμε να προσέχουμε τη διακόσμηση του μαγαζιού κι η όρεξη μας κόπηκε μαχαίρι.

Πάντοτε πίστευα ότι τα ελληνικά εστιατόρια του εξωτερικού συναγωνίζονται σε ένα άτυπο πρωτάθλημα κακογουστιάς, μα αυτό που έβλεπα ξεπερνούσε κάθε διεστραμμένη φαντασία. Εκεί, στα ημιφωτισμένα ενδότερα του καταστήματος, μέσα σε μια προθήκη που θα την ζήλευε και ο Λούβρος, εκτίθετο ένα γύψινο ομοίωμα της Αφροδίτης της Μήλου, του οποίου η θεία γύμνια, ωστόσο, καλυπτότανε από μια άθλια κόκκινη στολή κι ένα ασορτί σκουφάκι. Οι ιδιοκτήτες της ταβέρνας είχαν κατορθώσει με την ιδέα τους αυτή να εξευτελίσουν ταυτόχρονα δυο σύμβολα και έβαζαν πλέον πολύ ψηλά τον πήχη στο αγώνισμα της κιτς πλειοδοσίας. Δεν τολμήσαμε ούτε καν να το φωτογραφίσουμε

εκείνο το ανοσιούργημα κι αφήσαμε τη μίζερη εικόνα των μανικιών με τα λευκά γουνάκια, που κρέμονταν από τα σπασμένα χέρια του ομοιώματος για να απομακρυνθούμε όσο γινότανε πιο γρήγορα από τον τόπο του εγκλήματος.

Λίγο πιο κάτω βρήκαμε τελικά ανοιχτό ένα συνοικιακό καπνοπωλείο. Αγοράσαμε τσιγάρα και αλμυρά μπισκότα κι ο μπάρμπα που το είχε μας γέμισε και από ένα ποτηράκι με φτηνό κονιάκ, ευχόμενος μας κάτι. Το ήπιαμε και παραγγείλαμε ακόμα μία γύρα. Ρίξαμε μια ματιά στο μαγαζί. Τρεις-τέσσερις μεθυσμένοι, μοναχικοί πελάτες είχαν ριχτεί σε έναν αβυσσαλέο εσωτερικό μονόλογο, αλλά έτσι δυνατά που σκέφτονταν ήταν σαν να τα λένε ή σαν να προσεύχονταν ομαδικά στον άγνωστο θεό που έκρυβαν εκεί, μες στα κεφάλια τους.

«Η ομορφιά», μου είπε ο Γιώργος χτυπώντας το ποτήρι μου. «Η ομορφιά», επανέλαβα εγώ. Ήπιαμε, ζεσταθήκαμε και βγήκαμε ξανά στο δρόμο.

Αλλάξαμε τον χρόνο στην τάρταρ της
πολυκατοικίας μας στο κέντρο της Θεσσαλονίκης.
Μόλις πήγε δώδεκα έσκασαν από όλες τις γειτονιές
της πόλης τα γνωστά πυροτεχνήματα, αν και κάποιοι
ανυπόμονοι ήδη είχαν αρχίσει να τα αμολούν από
πολύ νωρίτερα. Ταυτόχρονα τα πλοία που ήταν στη
ράδα μέσα στον Θερμαϊκό εκτόξευσαν στον ουρανό
τις κόκκινες φωτοβολίδες τους, αυτές που
διαγράφουν αργές και σιωπηλές τροχιές, μέχρι να
πέσουν και να σβήσουν μες στη θάλασσα, και που
κανονικά οι ναυτικοί τις έχουνε για ώρα κινδύνου.

Έχοντας μεγαλώσει στον Βόλο, το θέαμα αυτό το
έχω βέβαια ξαναδεί πολλές φορές. Αλλά χτες βράδυ
μου έκανε λίγη περισσότερη εντύπωση. Σκέφτηκα
πως ίσως κάποιος, εκείνη τη στιγμή, μέσα στην
τρέλα της γιορτής, σταλήθεια να ζητάει βοήθεια.
Κάποιος εκεί στα ανοιχτά, κάποιος μέσα στην πόλη,
κάποιος κάπου σε αυτόν τον κόσμο. Και ύστερα είπα
πως δεν μπορεί, οι ναυτικοί, που έχουν δει πολλά τα
μάτια τους, ίσως να ξέρουν κάτι παραπάνω και τώρα
να εκπέμπουνε το sos για να μας προειδοποιήσουν
για τον χρόνο που περνά, που φεύγει, που κυλάει,
που χάνεται, που σβήνει αργά και σιωπηλά μέσα σε
μια σκοτεινή και παχύρρευστη θάλασσα
ανυπαρξίας.

Πάντα απορούσα που τα αρχικά s.o.s. σημαίνουν save our souls. Γιατί άραγε; Αφού οι ψυχές δεν είναι, υποτίθεται, αθάνατες; Χθες βράδυ, εκεί στην αλλαγή του χρόνου, βρήκα νομίζω επιτέλους την απάντηση που έψαχνα. Χρόνια πολλά, φωνάζαν τα καράβια. Αλλά ακόμα κι αν είναι λιγότερα από όσα ίσως θέλετε, τρέξτε και σώστε τις ψυχές σας. Ζήστε όσο μπορείτε περισσότερο και βρείτε κάτι να αφήσετε στο τέλος πίσω σας. Όχι σαν πολύχρωμο μα φευγαλέο βεγγαλικό, αλλά σαν ένα άστρο από φωτιά που θα χαράξει του χρόνου τον ορίζοντα.

πίσω γιάννη τα ξύλα

Από όλες τις παροιμίες και τις σκωπτικές φράσεις που κυκλοφορούν για τους γιάννηδες η αγαπημένη μου είναι το «πίσω Γιάννη τα ξύλα». Η φράση αυτή, που εγώ προσωπικά την έμαθα από τον πατέρα μου, πίστευα πάντα πως είναι πηλιορείτικης προέλευσης, αλλά πρόσφατα έμαθα ότι κυκλοφορεί και η παραλλαγή «πίσω Γιάννη τα καράβια» σε άλλες περιοχές της χώρας. Για όσους την ακούτε πρώτη φορά, η παροιμιώδης αυτή φράση σημαίνει στο περίπου: Καλά τα πήγες ως εδώ (στην όποια σου προσπάθεια, στο κουβάλημα των ξύλων για παράδειγμα), αλλά επειδή κάποια μαλακία προέκυψε στο μεταξύ, γύρνα πίσω και ξαναδοκίμασε από την αρχή. Κάτι σαν τη φάση με τον Σίσυφο, ας πούμε, αλλά στο πιο φολκλορικό.

Για να μην το ρίξω στη φιλοσοφία και στον υπαρξισμό, χρονιάρα μέρα, θα πω μονάχα ότι πέρα από κατάρρα, αυτή η διαρκής «ξαναπροσπάθεια» πάντα μου ακουγόταν, με κάποιον τρόπο, και ως ευχή. Σαν ένα «insert coin» μετά από το ξενέρωμα του «game over» θα έλεγα, για να με καταλάβουνε καλύτερα οι φίλοι της γενιάς μου. Εδώ είμαστε, λοιπόν, για να ξαναπροσπαθούμε και για να ξαναδοκιμάζουμε, όσο μας περισσεύουν κέρματα στην τσέπη κι όσο υπάρχουν ξύλα για να πηγαινοφέρνουμε.

η αγορά του αιώνα

Πέρασα σήμερα από ένα χαρτοπωλείο να πάρω ένα ημερολόγιο. Όσο κοιτούσα τον σχετικό πάγκο και προσπαθούσα να διαλέξω, με πλησίασε η υπάλληλος και με ρώτησε αν χρειάζομαι βοήθεια. Την ευχαρίστησα και της είπα ότι απλώς κοιτάζω, αλλά εκείνη επέμεινε λέγοντάς μου «έχουμε κι άλλα ημερολόγια σε προσφορά... εκεί, στο ράφι».

Πλησίασα στο ράφι και είδα ότι πράγματι υπήρχαν εκεί και άλλα ημερολόγια, πανομοιότυπα με αυτά που είχανε στον πάγκο, αλλά στη μισή τιμή και κάποια ακόμα φθηνότερα. Στην αρχή μπερδεύτηκα, αλλά κοιτάζοντάς τα λίγο καλύτερα κατάλαβα ότι αυτά της προσφοράς ήταν προηγούμενων ετών, που τους είχανε ξεμείνει. Βρήκα ημερολόγια του 2015, του 2014, του 2011, της προηγούμενης δεκαετίας... μέχρι και ένα του 2004 ανακάλυψα, με το σήμα των ολυμπιακών αγώνων χαραγμένο στη ράχη του.

Παρασύρθηκα και άρχισα να τα παίρνω στα χέρια μου και να τα ξεφυλλίζω, λες και υπήρχε περίπτωση να βρω κάποια κρυμμένη ιστορία μέσα στις άγραφες σελίδες τους, μια εξήγηση για το πώς φτάσαμε ως εδώ ή κάτι τέτοιο μεταφυσικό, μα πάντως διδακτικό και χρήσιμο.

Ένας τύπος με κουστούμι δίπλα μου, μόλις άκουσε την πρόταση της υπαλλήλου, άφησε πίσω στον

πάγκο το ημερολόγιο που είχε ήδη διαλέξει και αντί για αυτό πήρε ένα παρόμοιο του 2008 (μάλλον επειδή ήταν επίσης δίσεκτο) από το ράφι, που έγραφε στο εξώφυλλο «ημερολόγιο για επαγγελματίες». Πόσο επαγγελματικό είναι να σημειώνεις τα ραντεβού σου της Δευτέρας πάνω σε μια Παρασκευή, είπα να τον ρωτήσω, αλλά έτρεξε προς το ταμείο και δεν πρόλαβα να του χαλάσω την αγορά του αιώνα, που μόλις είχε κάνει.

Σχεδόν συγκινημένος από το ταξίδι αυτό στον χρόνο και από την αποκάλυψη ότι το παρελθόν, όταν ξεμένει στο ράφι, βγαίνει σε προσφορά, βγήκα ξανά στον δρόμο. Την ώρα που έβγαινα από την πόρτα του χαρτοπωλείου, η υπάλληλος μου φώναξε «δεν βρήκατε αυτό που ψάχνατε;» «Το βρηκα», της απάντησα, «μα θα περάσω να το πάρω αργότερα.»

ο κύριος νικολαΐδης*

Κάθε φορά που ακούω ότι οι αγρότες ξεκινούν κινητοποιήσεις και κλείνουν τους δρόμους, θυμάμαι την πιο εξωφρενική, ίσως, ιστορία που μου έχει τύχει ανεβοκατεβαίνοντας το εθνικό οδικό μας δίκτυο.

Ήτανε ο χειμώνας του 2009, εάν δεν κάνω λάθος, κι εγώ ταξίδευα από την Αθήνα προς το Βόλο. Ήταν πρωί ακόμα όταν έπεσα πάνω σε ένα από τα μπλόκα των αγροτών, που βρισκόταν στο ύψος των Θερμοπυλών. Ακολουθώντας τις οδηγίες των αστυνομικών, άφησα την παθέ και βγήκα σε έναν επαρχιακό παράδρομο, ο οποίος θα με πήγαινε, λέει, προς τον βορρά, αφού θα παρέκαμπτα τον μισό Μαλιακό και μαζί με αυτόν την αγροτιά που φύλαγε -κυριολεκτικά και μεταφορικά- τις Θερμοπύλες της. Σε αντίθεση, όμως, με τον Ξέρξη, ο Εφιάλτης μου δεν ήταν μάλλον και τόσο αξιόπιστος, και ύστερα από λίγο βρέθηκα να προσπαθώ να διώξω με την κόρνα μου από το οδόστρωμα ένα κοπάδι πρόβατα, που είχαν στήσει εκεί το δικό τους μπλόκο, με άγνωστα μέχρι στιγμής αιτήματα.

Τέλος πάντων, κάποια στιγμή μεσημέριασε και πείνασα. Σταμάτησα σε μια καντίνα να προμηθευτώ λίγα σουβλάκια/καλαμάκια (χρησιμοποιώ εδώ και τους δύο όρους, αφού γεωγραφικά βρισκόμεν στο γαστρονομικό μεταίχμιο), μα όταν γύρισα στο αμάξι

μου είδα να με περιμένει μια έκπληξη. Ένας ευτραφής και καλοντυμένος κύριος στεκόταν δίπλα στην πόρτα του συνοδηγού και μου χαμογελούσε. Με το ένα χέρι του ήδη έπιανε το χερούλι της πόρτας, ενώ στο άλλο κρατούσε τη δερμάτινη θήκη κάποιου μουσικού οργάνου (κλαρίνου προφανώς).

«Θέλετε κάτι;» ρώτησα. «Είμαι ο κύριος Νικολαΐδης», μου συστήθηκε (τρελαίνομαι όταν κάποιος συστήνεται από μόνος του ως «κύριος»). «Θα με πετάξεις μέχρι την Σπερχειάδα, παληκάρι μου;» «Εγώ πάω στον Βόλο», του απάντησα. «Να σας πετάξω, αλλά ξέρωγω, είναι στο δρόμο μου;» «Είναι, είναι...», μου απάντησε κι αμέσως άνοιξε την πόρτα του ανταμομπίλ και στριμώχτηκε στο κόκπιτ του. Μπήκα κι εγώ και άρχισα ξανά να οδηγώ μασουλώντας τα σουβλάκια/καλαμάκια μου.

Η Σπερχειάδα τελικά, όχι μονάχα δεν ήτανε στον δρόμο μας, αλλά βρισκόταν τόσο βαθιά στην Φθιωτική ενδοχώρα, που είχα αρχίσει να ανησυχώ μήπως και πέσουμε ξανά σε άλλο μπλόκο αγροτών, στη Δυτική Ελλάδα ετούτη τη φορά. Ο συνοδηγός μου, απτόητος, εξακολουθούσε να κοιτάζει χαμογελαστός το ασυνάρτητο τοπίο, που σφύριζε αδιάφορο έξω από το παράθυρο. «Κύριε Νικολαΐδη», του είπα, «νομίζω ότι με δουλεύετε. Να σας αφήσω κάπου εδώ, να πάω κι εγώ στο σπίτι μου;» «Είσαι καλό παιδί», μου απάντησε, «για αυτό κι εγώ, για να σε ευχαριστήσω, θα σου παίξω ένα

από τα αγαπημένα μου.» Άνοιξε την δερμάτινη θήκη, έβγαλε το κλαρίνο του και το συναρμολόγησε, έσπρωξε τέρμα πίσω το κάθισμα για να μην βρίσκει στο παρμπρίζ το όργανο κι ενώ εγώ διαμαρτυρόμουν λέγοντας «όχι, αφήστε το, δεν θέλω, συγγνώμη... είναι υποχρεωτικό;», άρχισε αυτός να παίζει το χιτάκι του.

Αν κι είχε παγωνιά, κατέβασα άρον άρον τα παράθυρα, μήπως και προλάβω να σώσω κανένα από τα κύτταρα των ακουστικών μου πόρων. Ελάχιστα, όμως, μέτρα μετά είδα την ταμπέλα που έλεγε «Σπερχειάδα» και ηρέμησα. Την ώρα εκείνη ο συνοδηγός μου βρισκόταν, νομίζω, στην κορύφωση του κομματιού που έπαιζε. Τελείως ασυναίσθητα έκοψα ταχύτητα, αφήνοντάς τον να το ολοκληρώσει. Είχε αρχίσει να μου αρέσει, άλλωστε. Και έπειτα πότε θα ξαναταξίδευα έχοντας λάιβ μουσική μέσα στο αυτοκίνητο;

Τον άφησα στην πλατεία του χωριού και αποχαιρετώντας τον τον ρώτησα «πώς γυρίζω πίσω τώρα στην εθνική οδό;» «Συνέχισε», εκείνος μου απάντησε, «στον δρόμο σου είναι όλα...»

*Την ιστορία αυτή την πρωτοέγραψα –όχι με αυτήν τη μορφή- στις εξετάσεις για την εισαγωγή στο Π.Μ.Σ Δημιουργική Γραφή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Την αφιερώνω στον καθηγητή μου, Τριαντάφυλλο Κωτόπουλο.

πότε ακριβώς πέθανε ο kurt cobain

Είδα κάπου ότι προχθές ήταν η επέτειος γέννησης του Κερτ του Κομπέιν και θυμήθηκα μια συναρπαστικά γελοία ιστορία σχετικά με την επέτειο θανάτου του:

Πριν από μερικά χρόνια, λοιπόν, βρισκόμουν στις Βρυξέλλες και ένα βράδυ είχαμε πάει με την εκεί παρέα μου σε ένα μπαρ και τα πίναμε. Η παρέα ήταν αρκετά μεγάλη και οι περισσότεροι ήταν Έλληνες της διασποράς των τελευταίων χρόνων. Δίπλα μας καθόταν μόνος του ένας περίεργος τύπος που μας κοιτούσε αδιάκριτα και έμοιαζε σαν να παρακολουθεί την κουβέντα μας. Καλά, δεν συζητούσαμε και τίποτα σοβαρό, αλλά κάποια στιγμή, δεν θυμάμαι πώς, η κουβέντα έφτασε στον συγχωρεμένο τον Κερτ, οπότε και ένας από τους φίλους ανέφερε πως όταν πέθανε, την επόμενη μέρα στο σχολείο του όλες οι συμμαθήτριες του κλαίγανε απαρηγόρητες.

«Ποιο σχολείο, ρε παπάρα;», τον διέκοψε τότε ευγενικά ένας άλλος από την παρέα. «Όταν πέθανε ο Κομπέιν, εσύ ούτε νήπια δεν πήγαινες.» «Τι λες, ρε γελοΐε... που θα μου πεις εσύ εμένα πότε πέθανε ο Κομπέιν», του απάντησε εγκάρδια ο πρώτος. Επειδή δεν είχα και πολλά να συνεισφέρω στον γόνιμο αυτόν διάλογο και επειδή στο μεταξύ είχα και κάπως χαρμανιάσει -μόλις που είχε επιβληθεί ο

αντικαπνιστικός στο Βέλγιο- βγήκα έξω να κάνω ένα τσιγάρο. Μαζί με μένα, όμως, σηκώθηκε κι ο τύπος από δίπλα, ο περίεργος που λέγαμε, και με ακολούθησε, για να επιβεβαιωθεί για ακόμα μια φορά η ισχύς του μαλακομαγνήτη που κουβαλάω πάντα πάνω μου.

«Καλησπέρα σας», μου είπε, μόλις βρεθήκαμε μόνοι έξω στο πεζοδρόμιο.

«Α, Έλληνας κι εσείς;» του απάντησα διεκπεραιωτικά.

«Ναι, ομογενής εκ Ρωσίας, αλλά τώρα ζω στην Αμερική.»

«Από τη Μόσχα στο σούπερ μάρκετ, ε;», έκανα εγώ τη σινεφίλ αναφορά μου, η οποία και βάρεσε στον γάμο του καραγκιόζη.

«Όχι, από την Τασκένδη, αλλά τώρα μένω στο Σικάγο και συνεργάζομαι εκεί με την ελληνική μαφία.»

Πνίγομαι με τον καπνό, βήχω, χαροπαλεύω για λίγη ώρα, αλλά τελικά συνέρχομαι. «Τι εννοείτε; Πώς συνεργάζεστε, δηλαδή;»

«Προσφέρω τις υπηρεσίες μου ως μέντιουμ.»

«Α... οκέι.»

«Δεν με πιστεύετε, ε; Αν θέλετε, έχω μαζί μου αποδεικτικά στοιχεία...», είπε κι αμέσως άρχισε να αδειάζει τις τσέπες του.

Τα «αποδεικτικά στοιχεία» που μου προσκόμισε ήταν τα εξής:

α. Ένα παλαιό σοβιετικό διαβατήριο, με το αστέρι

του, το σφυροδρέπανό του... κομπλέ,
β. μια φωτογραφία του με τον Πατριάρχη
Βαρθολομαίο,
γ. μια φωτογραφία του με την Άντζελα Δημητρίου ή
κάποια που της έμοιαζε αφόρητα,
δ. ένας ευμεγέθης ξύλινος σταυρός, από αυτούς που
παίζουν συνήθως σε ταινίες με εξορκιστές,
ε. μια επαγγελματική κάρτα, που παίζει όντως να είχε
το όνομά του πάνω, το οποίο όμως παραδόξως
βρισκόταν κάτω από το λογότυπο των στάρμπακς,
στ. ένα πολυμορφικό κομποσχοίνι-κομπολόι.

«Πολύ ενδιαφέροντα όλα αυτά», του είπα, «αλλά,
με συγχωρείτε, πρέπει να επιστρέψω στη μίζερη
πραγματικότητα.»

«Καλώς... αν πάντως εσείς ή οι φίλοι σας χρειάζεστε
βοήθεια, είμαι στη διάθεσή σας», μου ψιθύρισε
συνωμοτικά, για να συμπληρώσει αμέσως όσο πιο
ταπεινά γινόταν: «Ξέρετε, μπορώ και επικοινωνώ με
τους νεκρούς.»

«Ναι, μωρέ, εντάξει, να τα λέμε τώρα που
γνωριστήκαμε», τον αποχαιρέτησα με ενθουσιασμό
και επέστρεψα στο εσωτερικό του μπαρ και την
παρέα μου.

Εκεί η διαφωνία σχετικά με την ημερομηνία
θανάτου του αδικοχαμένου ροκστάρ είχε λάβει
πλέον διαστάσεις εμφύλιας σύρραξης,
διαταράσσοντας βάνουσα τη μελαγχολική νιρβάνα
της βρυξελλιώτικης νυχτερινής ζωής. Σκέφτηκα πως

κάτι έπρεπε να κάνω για να ηρεμήσω κάπως τα πνεύματα και τότε, κοιτάζοντας τον Ελληνορωσσοαμερικάνο μέντιουμ, που είχε στο μεταξύ επιστρέψει κι αυτός στο στασίδι του, μου ήρθε μια ιδέα.

«Κύριε μέντιουμ», του φωνάζω, «συγγνώμη, μήπως μπορείτε να μας βοηθήσετε, εσείς που ξέρετε από αυτά; Μήπως μπορείτε να επικοινωνήσετε με το πνεύμα του Κερτ του Κομπέιν και να τον ρωτήσετε πότε ακριβώς έφυγε από τον μάταιο ετούτο κόσμο;»
«Ε... όχι, ρε παιδιά... αν είναι δυνατόν!» μου απαντάει αυτός βαριά προσβεβλημένος. «Δεν παίζουν, ρε παιδιά, με αυτά τα πράγματα... Και έπειτα, υπάρχει και η γουικιπήντια.»

Χθες αργά το βράδυ άκουγα κάποιον στη γειτονιά να παίζει στην κιθάρα κάποιο κλασικό κομμάτι. Έκανε συνέχεια λάθη, σταματούσε και ξαναξεκίναγε, μέχρι που κάποια στιγμή μάλλον κουράστηκε ή απογοητεύτηκε και φάνηκε να τα παρατάει. Τόσην ώρα είχα απορήσει που δεν είχε βγει κανένας στο παράθυρο να διαμαρτυρηθεί - η ώρα ήταν περασμένη. Δεν πρέπει να πέρασε ούτε ένα λεπτό σιωπής και τότε ακούστηκε μια φωνή να λέει: «Δεν πειράζει, φίλε.. ξαναπροσπάθησε.»

Πριν λίγο πέρασα από την πλατεία. Κάποια πιτσιρίκια είχαν πηδήξει τα κάγκελα του αρχαιολογικού χώρου και έπαιζαν κρυφτό ανάμεσα στα ερείπια του ανακτόρου του Γαλερίου.

Δεν ξέρω τι είναι όλο αυτό, αλλά περιμένω να τριτώσει..

ο μαύρος

Στα φανάρια της διασταύρωσης 2ας Νοεμβρίου και Παγασών έχει την «έδρα» του, εδώ και τρία τουλάχιστον χρόνια, ένας από τους πιο επιτυχημένους «επιχειρηματίες» της πόλης: ένας Πακιστανός που πουλάει χαρτομάντηλα. Είναι πάντα χαμογελαστός κι ευγενικός και πάντα καλημερίζει εγκάρδια τους οδηγούς κι εκείνοι, που τον έχουν μάθει πια και τον συμπαθούν, του το ανταποδίδουν. Κάποιες φορές κάνει κάτι πολύ αστεία σχόλια για τον καιρό ή για τη μπάλα ή για τη μουσική που ακούγεται από τα ράδια των αυτοκινήτων και όλοι γελάνε μαζί του. Και κάπως έτσι κρατάει ικανοποιημένη και χαρούμενη την σταθερή του πελατεία.

Σήμερα το πρωί που περνούσα από εκεί με έπιασε το φανάρι. Ενώ περίμενα να ανάψει πράσινο, άκουσα έναν μοτοσυκλετιστή δίπλα μου να του φωνάζει: «Φίλε, τώρα που θα με απολύσουνε, θέλεις να γίνουμε συνέταιροι;» Αυτός, πάντα ετοιμόλογος, του απάντησε: «Τι συνέταιροι να γίνουμε; Εγώ είμαι μαύρος.» «Ρε, τι μαύρος μού λες;» του ξαναείπε ο όχι και τόσο ξέγνοιαστος καβαλάρης. «Εγώ δεν είμαι ρατσιστής.» «Μαύρος στο κράτος, στα χαρτιά...», επέμεινε ο πλάνητας. «Για αυτό σου λέω, τι συνέταιροι; Κάνε με άσπρο να σε κάνω αφεντικό.»

το πρότζεκτ

Πήγα, πριν λίγες μέρες, να παρακολουθήσω μια πολύ μοντέρνα παράσταση-περφόρμανς. Ωραία ήτανε, δεν λέω, αν κ δεν κατάλαβα και πολλά. Δεν θέλω να κατηγορήσω τους καλλιτέχνες - ίσως και να έφταιγα εγώ που δεν ήμουν και πολύ συγκεντρωμένος. Είναι που η όλη φάση γινόταν σε υπαίθριο χώρο και μέχρι να το λήξουνε με είχαν φάει τα κουνούπια. Κάποια στιγμή μού φάνηκε ότι από όλο το κοινό μονάχα εγώ ήμουν αυτός που ξυνόμουν και αυτοχαστουκιζόμουν. Δεν είμαι σίγουρος, ωστόσο, αν τα κουνούπια τσιμπούσαν μόνο εμένα ή αν όλοι οι υπόλοιποι δεν διαμαρτύρονταν επειδή τα θεωρούσαν και αυτά μέρος του όλου πρότζεκτ.

Κάθε φορά, πάντως, που παρακολουθώ κάτι παρόμοιο, θυμάμαι που είχα επισκεφτεί, πριν πολλά χρόνια, ένα εκτροφείο στρουθοκαμήλων στην Ηλεία. Μου είχε κάνει πολύ μεγάλη εντύπωση η περίφραξη μες στην οποία ήταν μαντρωμένα τα εξωτικά πτηνά και η οποία δεν ήταν παρά ένα σύρμα δεμένο σε ύψος γύρω στο ενάμιση μέτρο. Οι στρουθοκάμηλοι το πλησίαζαν και μόλις έβρισκαν με το λαιμό τους πάνω του, έκαναν μεταβολή και γύριζαν πίσω. Όλοι γελούσαν με το θέαμα και έλεγαν, μα πόσο χαζά πουλιά είναι αυτά, που δεν μπορούν να καταλάβουν ότι το μόνο που χρειάζεται είναι να σκύψουν λίγο

για να αποφύγουν αυτό το ασήμαντο εμπόδιο που τους στερεί την ελευθερία τους. Στην πραγματικότητα όμως όλο αυτό δεν ήταν παρά μια επίσης παράσταση-περφόρμανς που είχε στήσει η φύση σε συνεργασία με τον δαιμόνιο πτηνοτρόφο ως σχόλιο για την ηττοπάθεια και την παραίτηση που γεννά το όλο πρότζεκτ της ψευδαίσθησης πως τα εκάστοτε δεσμά μας είναι πάντα τόσο σκληρά κ ανυπέρβλητα.

η γιορτή της μητέρας

Γυρίζω, πριν απο λίγο, προς το σπίτι και κοντοστέκομαι μπροστά σε ένα ντουβάρι που είναι γεμάτο με ολοκαίνουρια συνθήματα. Δεν έχω μαζί τη φωτογραφική, οπότε κοιτάζω μόνο να δω αν υπάρχει κανένα ενδιαφέρον, για να το τραβήξω κάποια άλλη στιγμή που θα ξαναπεράσω οπλισμένος. Ενώ διαβάζω, λοιπόν, τα συνθήματα - όλα σχεδόν ερωτικού περιεχομένου και καψούρικα-έρχεται δίπλα μου και στέκεται μια κυριούλα κι αρχίζει και αυτή να τα διαβάζει μουρμουρίζοντας. Σκέφτομαι ότι από μακριά θα μοιάζουμε σαν να προσευχόμαστε μπροστά στο Τείχος των Δακρύων. Η κυριούλα, σαν να διαβάζει τη σκέψη μου, σταματάει και με κοιτάζει. Νιώθω πως έρχεται το μπλέξιμο και πάω να φύγω, αλλά με σταματάει.

«Μπορείς να μου πεις», με ρωτάει, «ποιος είναι αυτός που τα γράφει όλα αυτά;» «Ε, δεν νομίζω να τα έχει γράψει όλα ο ίδιος», της απαντώ. «Όχι, ο ίδιος είναι», επιμένει η τοιχογραφολόγος. «Δεν βλέπεις; Όλα μοιάζουνε.» Κοιτάζω ξανά. Ίσως και να έχει δίκιο, αλλά δεν το παραδέχομαι. «Και να σου πω και κάτι;», συνεχίζει απτόητη. «Αυτός που τα γράφει δεν είναι από εδώ.» «Αλλά... από πού είναι;» ρωτάω με ενδιαφέρον. Η κυριούλα με αγνοεί κι αρχίζει πάλι να διαβάζει μουρμουριστά τα συνθήματα. «Ε, πείτε μου... από πού είναι;»,

ξαναρρωτάω σχεδόν με αγωνία. «Από άλλον
πλανήτη...», μου απαντάει συνωμοτικά, «αλλιώς δεν
εξηγείται.»

Της χαμογελάω και απομακρύνομαι, ενώ αυτή από
πίσω μού φωνάζει: «Είναι η γιορτή της μητέρας
σήμερα... γιορτάζει η Θεσσαλονίκη.» Εντάξει,
σκέφτομαι, πάει, καλοκαίριασε κι οι ιστορίες έχουνε
βγει στους δρόμους.

η κηδεία

Πέρασα, πριν λίγο, έξω από τον Άγιο Νικόλαο όπου γινόταν μια κηδεία. Ο συγχωρεμένος ήταν στρατιωτικός και τόσο το προαύλιο όσο και οι πέριξ δρόμοι ήταν γεμάτοι συναδέλφους του. Οι περαστικοί κοντοστέκονταν και κοιτούσαν απορημένοι όλους αυτούς τους τεθλιμμένους ένστολους με τους μπερέδες, τα σπαθιά και τα παράσημα. Χάζευαν τη στρατιωτική μπάντα και τους φαντάρους που απέδιδαν τιμές στους διοικητές και τους επίσημους και όλοι αναρωτιόντουσαν: «Τι έγινε, ρε παιδιά; Ποιος πέθανε;»

Υπήρχαν όμως και πιο ενδιαφέρουσες αντιδράσεις: Άκουσα έναν παππού να ρωτάει χαμογελαστός: «Τι πάθαμε πάλι; Πραξικοπημα;». Και ύστερα ένα πιτσιρίκι σκυθρωπό να λέει στη μάνα του, που το κρατούσε από το χέρι: «Ρε μαμά... πάλι καρναβάλι έχουμε;» Η κραυγαλέα αντίθεση αυτών των δύο αντιδράσεων μού φάνηκε σαν ένα σχόλιο για την ιστορία, τη ζωή, τα πάθη και τα λάθη τα ανθρώπινα. Δεν ξέρω... σαν κάπως έτσι, όλα σε αυτόν τον κόσμο, λέει, κάποτε ξεκινάν αστεία και καταλήγουν κάποια στιγμή τρομακτικά, αλλά και το αντίστροφο.

το κουνούπι*

Ξεκίνησα χθες, λίγο πριν τα μεσάνυχτα, να πάω από τη Θεσσαλονίκη στον Βόλο. Στα διόδια των Μαλγάρων κατέβασα το παράθυρο για να πληρώσω και τρύπωσε μέσα στο ανταμομπίλ ένα κουνούπι. Θα βαρέθηκε μάλλον εκεί, στο δέλτα του Αξιού, και είπε να κατέβει μια βόλτα προς τα νότια, να αλλάξει παραστάσεις.

Μέχρι να φτάσουμε στην Κατερίνη με είχε τσιμπήσει ήδη τρεις φορές. Στην τρίτη με είδε που προσπαθώντας να το χτυπήσω κόντεψα να χάσω τον έλεγχο του οχήματος και σταμάτησε - μπορεί και να είχε πια χορτάσει. Άραξε πάνω στο ταμπλό και χάζευε τα άλλα έντομα που σκάγαν στο παρμπρίζ μου.

«Το κάνεις συχνά αυτό;» το ρώτησα.

«Ποιο αυτό;» απόρησε εκείνο.

«Να ταξιδεύεις», είπα.

«Κοίτα», άρχισε να μου λέει με ένα υφάκι ειρωνικό, «ζω όλες κι όλες δέκα μέρες. Αν είναι να τις περάσω μέσα στους βάλτους με την οικογένεια, καλύτερα να βουτήξω απο τώρα μες στο μπαϊγκόν να ξεμπερδεύουμε. Κι εσύ, πάντως, από ότι βλέπω, τα κάνεις τα χιλιομετράκια σου.»

«Ε, ναι... λόγω δουλειάς... ανεβοκατεβαίνω την εθνική συνέχεια. Βασικά, εδώ, στον δρόμο μένω.»

«Αλήθεια; Πότε γυρίζεις στα βόρεια ξανά; Σε προλαβαίνω; Αν είναι, να το κανονίσουμε.»
«Ναι ρε, εννοείται... το αμάξι και η επιδερμίδα μου στη διάθεση σου»
«Είσαι εντάξει τύπος... κάτι ήξερα που σε διάλεξα. Έχεις και μηδέν αρνητικό, το αγαπημένο μου. Και δεν μου λες, εσύ γενικά πώς τα περνάς; Τσιμπάς τίποτα;»

*Αφιερωμένο στον Ποιητή Φίλιππο Νίμιτς.

το κάστινγκ

Κάθε Τρίτη βράδυ, πριν φύγω από Θεσσαλονίκη για Βόλο, περνάω από ένα μαγαζί στη Φράγκων και παίρνω έναν καφέ για τον δρόμο. Κάθε Τρίτη βράδυ στο μαγαζί αυτό μαζεύονται και τα λένε τα μέλη μιας πολιτικής, από ότι έχω καταλάβει, οργάνωσης. Δεν βγάζω και πολύ νόημα από όσα προλαβαίνω κάθε φορά να κρυφακούσω, αλλά έχω προσέξει ότι πάντα αποκαλούνται μεταξύ τους «συνελληνίδες» και «συνέλληνες», και όταν αναφέρονται στον αρχηγό τους, λένε πάντα με σέβασμο και περηφάνια «ο πολέμαρχος».

Μέχρι να μου ετοιμάσει η κοπέλα πίσω απο το μπαρ τον καφέ μου, κάθομαι και τους παρατηρώ και προσπαθώ να καταλάβω τι συμβαίνει μέσα στα κεφάλια τους. Οι φάτσες τους μου θυμίζουν ηθοποιούς από παλιές κωμωδίες ή σύγχρονες ταινίες τρόμου με εξορκισμούς, δαιμονισμένους και άλλα τέτοια όμορφα. Πολύ θα ήθελα, μια Τρίτη που να μην βιάζομαι, να πεταχτώ και να παρέμβω στην κουβέντα τους. Να τους φωνάξω: «Μα τι βλακείες είναι όλα αυτα που λέτε; Πάτε καλά; Γονείς, παιδιά δεν έχετε να σας μαζέψουν σπίτια σας;»

Κάθε φορά που κάποιος από αυτούς προσέχει ότι τους παρατηρώ, κάνει με τρόπο νόημα στους άλλους

να σταματήσουν ή έστω να συνεχίσουν να μιλούν πιο χαμηλόφωνα. Σκέφτομαι πως η δική μου φάτσα θα τους θυμίζει ηθοποιούς απο θρίλερ αστυνομικά ή ταινίες με κατασκόπους, πράκτορες κι άλλους τέτοιους περίεργους. Και ύστερα παίρνω τον καφέ μου και φεύγω. Στο δρόμο για τον Βολο, κάθε Τρίτη βράδυ, σκέφτομαι ότι τα τελευταία χρόνια η χώρα έχει μετατραπεί σε ένα απέραντο κινηματογραφικό κάστινγκ.

του αγίου ανήμερα

Εδώ, στην πλατεία Ιπποδρομίου, κάτω από το σπίτι μου, είναι ένα ημιυπόγειο κατάστημα όπου δίνονται καθημερινά συσσίτια σε άπορους. Το μέρος αυτό είναι της εκκλησίας. Οι άνθρωποι που περιμένουν κάθε μέρα έξω στο πεζοδρόμιο για να φάνε δεν μοιάζουν καθόλου με άστεγους και ρακοσυλλέκτες. Νομίζω πως οι πιο πολλοί ανήκουν στους νεόπτωχους των τελευταίων ετών. Εκτός από δυο-τρεις συνήθεις φωνακλάδες, που αγορεύουν για την πολιτική κατάσταση της χώρας όσο περιμένουν να τους σερβίρουνε το γεύμα τους, οι περισσότεροι έρχονται εδώ ήσυχα και διακριτικά. Και αν κρίνω από τον τρόπο που αποφεύγουν τα βλέμματα των περαστικών, μάλλον ντρέπονται και ίσως φοβούνται μην τους αναγνωρίσουν.

Χθες, που ήταν του Αγίου Πνεύματος, ο χώρος αυτός ήταν κλειστός και το συσσίτιο δεν δόθηκε. Όμως επειδή οι υπεύθυνοι δεν φρόντισαν να ενημερώσουν τον κόσμο εγκαίρως, οι άνθρωποι και πάλι μαζεύτηκαν στο πεζοδρόμιο. Έτσι όπως ήταν όλη η πόλη έρημη λόγω του τριημέρου, η μάζωξή τους μες το καταμεσήμερο έμοιαζε αφύσικη, ίσως ακόμα και παράλογη. Η ώρα περνούσε, κι ενώ οι πιο πολλοί φαίνονταν να συμβιβάζονται με την ιδέα να μείνουν νηστικοί μέχρι την επόμενη, κάποια στιγμή οι δυο-τρεις συνήθεις φωνακλάδες άρχισαν να

παρακινούν τους υπόλοιπους να σπάσουν την τζαμαρία του καταστήματος, να πάνε στον παρακείμενο ναό να βρουν κανέναν παπά και να διαμαρτυρηθούνε και γενικά να πάρουν την κατάσταση στα χέρια τους.

Τότε, ένας πιο ψύχραιμος προσπάθησε να τους ηρεμήσει: «Εντάξει, ρε παιδιά... μάλλον είναι επειδή είναι του Αγίου Πνεύματος σήμερα.» «Και τι προτείνεις, δηλαδή;» τον ρώτησε ένας άλλος, «να το γιορτάσουμε τρώγοντας περιστέρια;»

η κάθοδος του ενός

Έχετε γνωρίσει ποτέ κάποιον που δεν έχει δει ποτέ του τη θάλασσα; Εγώ γνώρισα πριν από λίγα χρόνια έναν σε κάποιο χωριό της Αργιθέας. Ήταν ένας νέος κτηνοτρόφος -γύρω στα τριάντα τον έκανα, αλλά επειδή η ύπαιθρος σκληραίνει τα πρόσωπα, μπορεί να ήταν και νεότερος- που μέχρι τότε το πιο μακρύ ταξίδι που είχε κάνει ήταν μέχρι την Καρδίτσα. Όταν με ρώτησε από που είμαι και του είπα από το Βόλο, μου απάντησε, «α... από τη θάλασσα!». Μου έκανε εντύπωση ο ενθουσιασμός του, αλλά όταν μετά μου εξήγησε ότι την έχει δει μονάχα από την τηλεόραση, η έκπληξή μου έγινε ακόμα μεγαλύτερη. Και όχι, δεν ήταν κανένας αγράμματος χωριάτης. Είχε τελειώσει το Λύκειο, του άρεσε πολύ να διαβάζει εφημερίδες και βιβλία -θυμάμαι, μάλιστα, ότι μου ζήτησε να του δώσω να ρίξει μια ματιά στο βιβλίο που κουβαλούσα τότε μαζί μου- και είχε έναν ωραίο τρόπο να αφηγείται την ιστορία του τόπου του.

Οι περισσότεροι βλέπουμε τη θάλασσα σε τόσο μικρή ηλικία που συνήθως δεν αποθηκεύεται στη μνήμη μας η πρώτη εκείνη εντύπωση, και ίσως για αυτό να μην εκτιμούμε και τόσο το μέγεθος και την αξία της. Πώς είναι όμως να την αντικρύζεις για πρώτη φορά στα είκοσι ή στα τριάντα σου;

Κουβέντιασα, τις λίγες μέρες που περάσαμε εκεί στα βουνά, το θέμα αυτό με την παρέα μου και στο τέλος κάποιος πιο τολμηρός από τους φίλους μου δεν άντεξε και του πρότεινε να τον πάρουμε μαζί μας φεύγοντας. Αυτός φάνηκε να διστάζει. «Αν είναι τα λεφτά, μην ανησυχείς», προσέθεσε ένας άλλος φίλος. «Θα σου πληρώσουμε εμείς τα έξοδα για να γυρίσεις μετά πίσω στο χωριό σου», του είπε κι αυτός έτρεξε όλο χαρά να ετοιμαστεί για το ταξίδι της ζωής του. Η όλη ιστορία και η πρόκληση είχαν λάβει μέσα στα κεφάλια μας μυθικές διαστάσεις. Στην επιστροφή από την Αργιθέα, επειδή ήμασταν με δυο αμάξια, σχεδόν τσακωθήκαμε για το ποιοι θα συνταξιδέψουν με τον «ιθαγενή». Όλοι μας θέλαμε να απολαύσουμε από πρώτο χέρι τις αντιδράσεις του, όταν θα φτάναμε στην είσοδο του Βόλου και θα αποκαλυπτόταν ο Παγασητικός μπροστά στα μάτια του. Όταν αυτός μας είδε να μαλώνουμε, έβαλε τα γέλια και μας είπε: «Ηρεμήστε, ρε παιδιά! Τα κατσίκια μου κάνουν λιγότερη φασαρία...»

Αυτή όμως δεν ήταν η καλύτερη ατάκα του. Έτσι όπως ήταν άμαθος στα ταξίδια, ζαλίστηκε μάλλον κατά τη διάρκεια της διαδρομής και τελικά αποκοιμήθηκε. Αναγκαστήκαμε να τον σκουνητήσουμε για να ξυπνήσει και να μην χάσει το θέαμα για το οποίο τον είχαμε μαζί μας κουβαλήσει. «Ξύπνα, ρε! Κοίτα εκεί! Η θάλασσα...» Αυτός τότε άνοιξε τα μάτια του, κοίταξε μπροστά του

ανέκφραστος και ύστερα μας είπε: «Αυτό είναι όλο;
Στο όνειρο μου ήτανε καλύτερη...»

Όταν φτάσαμε στην πόλη, αν κ του προτείναμε να
τον φιλοξενήσουμε ή να του πληρώσουμε
ξενοδοχείο για μια έστω βραδιά, αυτός επέμενε να
τον αφήσουμε στα κτελ για να γυρίσει αμέσως πίσω
στο χωριό του. Το κτελ για την Καρδίτσα ήθελε
κανένα τρίωρο μέχρι να αναχωρήσει. «Τι θα κάνεις
μέχρι τότε;» τον ρωτήσαμε. «Ξέρω κι εγώ...»,
απάντησε αυτός. «Εντάξει, εδώ δεν με ξέρει
κανένας. Μάλλον θα κάτσω σε καμιά γωνιά και θα
κλάψω με την ησυχία μου.»*

*Όσο παλαβό και να ακούγεται, όταν το δημοσίευσα
αυτο στο fb, ένας φίλος –που ήταν στην παρέα της
εκδρομής στην Αργιθέα- μου έστειλε μήνυμα
πληροφορώντας με ότι είχε συναντήσει ξανά μετά
από χρόνια τον ήρωα της ιστορίας μας να δουλεύει
σε ένα φέρρυ μποτ που πήγαινε στις Κυκλάδες.

τα ξένα

Στον Βόλο, κοντά στο γυμνάσιο όπου πήγαινα, υπήρχε κάποτε ένα δισκάδικο. Καμιά φορά, όταν κάναμε κοπάνες, περνούσαμε από εκεί και ζητούσαμε από τον τύπο που το είχε δίσκους ανύπαρκτων τραγουδιστών και συγκροτημάτων και διασκεδάσαμε όσο τους έψαχνε μάταια στα ράφια του. Ο καημένος, πάντα στο τέλος μάς υποσχόταν ότι θα μας τους παραγγείλει και μας ζητούσε να ξαναπεράσουμε. Επειδή όμως είχε καταλάβει τι τσογλάνια ήμασταν, δεν μας άφηνε ποτέ να ψαχουλέψουμε μόνοι μας το μαγαζί και να απλώσουμε τα χέρια μας στα ράφια του.

Θυμάμαι ότι πάντα μου έκανε εντύπωση πως είχε τους δίσκους του τακτοποιημένους με απόλυτη αλφαβητική σειρά και μπροστά σε κάθε ράφι βρισκόταν ένα χαρτονάκι που αντιστοιχούσε στο πρώτο γράμμα του επιθέτου του εκάστοτε καλλιτέχνη. Αυτό όμως που για μένα αποτελούσε τεράστιο μυστήριο ήταν που ενώ κάποια γράμματα, όπως το α, το κ ή το π, κάλυπταν μονάχα ένα ράφι και άλλα, όπως το ζ, το η κ το θ, στριμώχνονταν στο ίδιο χαρτονάκι, το γράμμα ξ έπιανε έναν ολόκληρο όροφο στη δυσκολή του.

«Πόσοι πολλοί είναι οι καλλιτέχνες που το όνομά τους αρχίζει από ξ», αναρωτιόμουν, αλλά να

πλησιάσω για να βρω μόνος μου λύση στο μυστήριο
δεν μου επιτρεπόταν και να ρωτήσω τον
μαγαζάτορα η αλήθεια είναι πως ντρεπόμουνα.
Ήξερα, βέβαια, τον Ξυλούρη, που τον άκουγαν οι
γονείς μου, αλλά εντάξει, πόσους δίσκους να είχε
βγάλει πια αυτός που χρειαζόταν το μισό μαγαζί για
να χωρέσουν;

Έτσι, αρχίσαμε με τους φίλους μου να επινοούμε
μουσικούς και μπάντες που το όνομά τους να αρχίζει
από ξ, μπας και πετύχουμε και σταλήθεια κάποιον.
Πηγαίναμε και του ζητούσαμε, ασπούμε, το τάδε
άλμπουμ του Γιώργου Ξερόλα ή την δείνα συλλογή
μπεστόφ των Ξεκούμπωτων Πουκάμισων κι αυτός,
αφού πάντα έψαχνε επιμελώς στα ράφια του, μας
έδινε την ίδια ακριβώς απάντηση: «Δεν το έχω τώρα,
αλλά αν θέλετε, μπορώ να σας το παραγγείλω.»

Το δισκάδικο αυτό πρέπει να έκλεισε εκεί κάπου στις
αρχές του νέου μας αιώνα. Λίγο πριν κλείσει έμαθα
ότι ξεπουλούσε το εμπόρευμα που του είχε
απομείνει και πέρασα ξανά έτσι από περιέργεια, μα
πιο πολύ μήπως και καταφέρω να λύσω, έστω και εκ
των υστέρων, το μυστήριο του ξ.

Μπήκα μέσα και βρήκα τον τύπο να κάθεται πίσω
από τον πάγκο του. Αν και δεν με ρώτησε τι ψάχνω,
του είπα ότι έτσι, θέλω μονάχα να ρίξω μια ματιά
και με ένα νεύμα, που έδειχνε μάλλον παραίτηση,
μου έδειξε τους δίσκους του, σαν να μου έλεγε

«κάνε ό,τι γουστάρεις... εγώ τελείωσα». Αν κα τα
ράφια του ήτανε πλέον μισοάδεια, τα χαρτονάκια με
τα γράμματα της αλφαβήτου στέκονταν σταθερά
στη θέση τους. Για το ξεκάρφωμα κοίταξα πρώτα σε
ένα-δυο άσχετα γράμματα και ύστερα πήγα
επιτέλους στο ξ, όπου και παραδόξως ακόμα
υπήρχαν οι πιο πολλοί δίσκοι. Και αν και η λύση στο
μυστήριο ήτανε τελικά γελοία, η αλήθεια είναι ότι
ακόμα προσπαθώ να συνέλθω από την έκπληξη:
Μάικλ Τζάκσον, Μαντόνα, Άιρον Μείντεν,
Μετάλλικα... ναι, ο τύπος βόλεψε στο ξ όλα μα όλα
τα «ξένα».*

*Όταν δημοσίευσα αυτην την ιστορία στο fb έλαβα
από κάτω διάφορα σχόλια από συνομήλικους,
κυρίως, συντοπίτες σχετικά με το εν λόγω μαγαζί. Τα
σχόλια αυτά μέχρι το τέλος της ημέρας είχαν
εξελιχθεί σε μια κανονική αναμνησιακή μονομαχία.
Την επόμενη ο Κώστας ο Δρυγιαννάκης, ένας
σπουδαίος πρωτοπόρος μουσικός, που με τιμά με
την έστω ηλεκτρονική φιλία του, μου έστειλε στο
inbox ένα δικό του ανέκδοτο κείμενο, όπου είχε
καταγράψει με κάθε λεπτομέρεια την ιστορία των
δισκοπωλείων της πόλης. Να είσαι καλά, Κωστή!

το μουσείο των ονείρων

Μετακόμισα στη Θεσσαλονίκη πέρυσι τον Σεπτέμβριο. Αυτή ήταν η ένατη μετακόμιση που έκανα μέσα σε μια δωδεκαετία. Λίγο πριν ανέβω στον βορρά ξενοίκιασα το τελευταίο σπίτι όπου έμενα στον Βόλο. Τώρα, κάθε φορά που βρίσκομαι εδώ, μένω αναγκαστικά στο πατρικό μου. Σήμερα έχω περάσει όλη τη μέρα μέσα στο σπίτι. Από το μεσημέρι προσπαθώ να συγκεντρωθώ και να γράψω λίγο, αλλά όλο κάτι θα βρεθεί τριγύρω μου για να μου αποσπάσει την προσοχή. Για παράδειγμα, ανοίγω ένα συρτάρι ψάχνοντας δήθεν κάτι για να βρω και πέφτω πάνω σε παλιές φωτογραφίες, δώρα, καρτποστάλ, εισιτήρια από ταξίδια, από συναυλίες... κειμήλια και αναμνηστικά που από τύχη και μόνο κάποια στιγμή δεν πετάχτηκαν στα σκουπίδια.

Νομίζω ότι αρχίζεις να γερνάς όταν το πατρικό σου σπίτι αρχίζει να μοιάζει με μουσείο. Και όμως, κάθε φορά που βρίσκομαι εδώ, κοιμάμαι στο εφηβικό μου δωμάτιο και βλέπω ακόμα τα ίδια όνειρα με τότε.

η τσούχτρα

Έκανα μια βουτιά, τώρα το απόγευμα, σε μια παραλία εδώ κοντά στον Βόλο. Στην παραλία αυτήν ο τοπικός εξωραϊστικός σύλλογος έχει τοποθετήσει ομπρέλες και ξαπλώστρες για τους λουόμενους. Την ώρα που κατέβηκα για μπάνιο η παραλία ήταν σχεδόν άδεια.

Αφού κολύμπησα λίγο, λοιπόν, άραξα σε μια ξαπλώστρα και άρχισα να διαβάζω ένα βιβλίο. Δεν πρόλαβα να γυρίσω δυο σελίδες, όταν άκουσα από δίπλα μου κάτι σαν καυγά και γύρισα να δω τι παίζει. Σε μια άλλη ξαπλώστρα ήτανε ένας τύπος, καμιά δεκαριά χρόνια μεγαλύτερος μου, και κουβέντιαζε σε έντονο τόνο με δυο πιτσιρίκια. Η ιδιαίτερα επιθετική στάση των παιδιών -θα ήταν δεν θα ήταν έξι-επτά χρονών- και το ειρωνικό και δασκαλίστικο ύφος του μεγάλου μου τράβηξαν την προσοχή και θέλησα να μάθω ποιο ήταν το θέμα της διαφωνίας τους.

Η φάση, λοιπόν, είχε ως εξής: Τα παιδιά πήγαν στον τύπο και του διαμαρτυρήθηκαν ότι η συγκεκριμένη ξαπλώστρα ήταν δικιά τους. Αυτός τους απάντησε ότι κάνουν λάθος και ότι οι ξαπλώστρες δεν είναι κανενός. Τα παιδιά τότε τον ρώτησαν αφού, όπως ισχυριζόταν, δεν είναι κανενός, μήπως δεν θα έπρεπε να αράζει σε αυτές κανένας. Ο τύπος τότε

διόρθωσε την αρχική του τοποθέτηση, λέγοντας ότι οι ξαπλώστρες ανήκουν σε όλους. Πράγμα που έκανε τα παιδιά να επιμείνουνε στη θέση τους, ότι δηλαδή η ξαπλώστρα, όπου καθότανε ο τύπος, είναι δική τους, γιατί ενώ πράγματι το σύνολο των ξαπλωστών ανήκει σε όλον τον κόσμο, στην συγκεκριμένη όλο το καλοκαίρι συνηθίζουν αυτά να αράζουνε. Ο τύπος τότε άρχισε να τους κάνει μια κανονική διάλεξη περί ιδιοκτησίας, δημοσίου χώρου και άλλα τέτοια όμορφα, η οποία κάποια στιγμή διεκόπη βιαίως, όταν ένα από τα πιτσιρίκια τού φώναξε: «Αμάν, ρε άνθρωπε... τα σχολεία ανοίγουν τον άλλο μήνα.»

Στο μεταξύ, το δεύτερο πιτσιρίκι, αγανακτισμένο από την τροπή που είχε πάρει η συζήτηση, αν όχι και από την αδιαλλαξία του μεγάλου, είχε ήδη αρχίσει να απομακρύνεται. Καθώς περνούσε από δίπλα μου δεν κρατήθηκα και το ρώτησα: «Καλά, γιατί δεν καθόσαστε αλλού; Τόσες άδειες ξαπλώστρες έχει...» «Ε, μα δεν βλέπεις; Αφού αυτή είναι η μόνη κόκκινη», μου απάντησε. Λίγα μέτρα πιο εκεί, μέσα στο νερό, μια βαριεστημένη τσούχτρα, αδιάφορη εντελώς για τα ιδιοκτησιακά του κόσμου της στεριάς, τσιμπούσε τον εαυτό της, έτσι, για να περάσει η ώρα.

τα ξυλοπόδαρα

Είμαι με το αυτοκίνητο στο κέντρο και έχει ένα μποτιλιάρισμα ψιλοαδικαιολόγητο για την ώρα. Κάποια στιγμή διαπιστώνω ότι το κακό έχει δημιουργηθεί σε ένα συγκεκριμένο φανάρι που βρίσκεται μπροστά μου, από όπου, κάθε φορά που ανάβει πράσινο, περνάνε μόλις ένα με δύο οχήματα.

Μετά από λίγη ώρα και λίγα περισσότερα γαμωσαυρίδια (ναι, τα ψάρια) φτάνω κι εγώ στον καταραμένο ερυθρό σηματοδότη, όπου και διαπιστώνω ότι ο υπαίτιος της καθυστέρησης είναι ένας παλιάτσος ξυλοπόδαρος που δίνει υπαίθρια παράσταση στους θαμώνες της διασταύρωσης. Ο καλλιτέχνης, αφού κάνει το νούμερο του (εντάξει, πλάκα είχε), πλησιάζει προς το παράθυρό μου κρατώντας ένα πουγκί και μου λέει κάτι αστείο και εξοργιστικό ταυτόχρονα. Εγώ, επειδή έχω ήδη εξαντλήσει το υβρεολόγιό μου, κατά τη διάρκεια του προηγούμενου εσωτερικού μου μονολόγου, τεντώνω τον λαιμό μου και περιορίζομαι στο να του πω: «Ρε ψηλέ, εδώ βρήκες να κάνεις το κομμάτι σου;» Ο ψηλός, χωρίς να απομακρύνει το πουγκί του, μου απαντά: «Δεν είμαι ψηλός, ένα εβδομήντα είμαι, αλλά φοράω ξυλοπόδαρα.» Στο μεταξύ έχει ανάψει πράσινο, αλλά από πίσω παραδόξως δεν κορνάρει κανείς. Λες και όλοι περιμένουνε να δουν την αντίδρασή μου.

Μέσα σε δευτερόλεπτα (διαχείριση κρίσης, όχι αστεία) σκέφτομαι... Για μια στιγμή, γιατί τα βάζω με το παληκάρι; Εγώ δεν είμαι, υποτίθεται, ο μέγας θαυμαστής και υποστηρικτής της τέχνης του δρόμου; Τι δηλαδή; Επειδή τα γκράφιτι δεν εμποδίζουν την κυκλοφορία και τα συνθήματα δεν μου ζητάνε κέρματα; Και έπειτα, γιατί βιάζομαι; Που έχω να πάω; Ποιος είμαι; Που βρίσκομαι; Ποια σειρά να παρακολουθήσω τώρα που τελειώνει το the night of; Τι λάθος έχω κάνει στη ζωή μου;

Από τις σκέψεις μου με βγάζει η φωνή ενός μοτοσυκλετιστή: «Τι θα γίνει, ρε μεγάλε; Δώσε κάτι στο παιδί να φύγουμε από εδώ.» Α, τι φάση, σκέφτομαι, όποιος είναι πρώτος στο φανάρι, πληρώνει και για τους υπόλοιπους; «Δεν είμαι μεγάλος», του απαντώ (ή έτσι θα ήθελα, τουλάχιστον), «αλλά στο ίντερνετ καμιά φορά κι εγώ μάλλον φοράω ξυλοπόδαρα.»

ο πύργος

Είδα σήμερα έναν νεαρό στον δρόμο να περπατά κρατώντας έναν χάρτη και μια εφημερίδα. Σκέφτηκα ότι θα πέρασε σε κάποια από τις σχολές της πόλης μας και ότι θα ψάχνει τώρα για διαμέρισμα. Μετά αναρωτήθηκα πόσα από τα παιδιά της ηλικίας του χρησιμοποιούν πλέον χάρτινους χάρτες και εφημερίδες.

Ο νεαρός, που φαινότανε λίγο πελαγωμένος, είδε που τον κοιτούσα και πήρε το θάρρος, με πλησίασε και με ρώτησε: «Σύγγνωμη, μήπως μπορώ να χρησιμοποιήσω λίγο το τηλέφωνο σας; Είναι ανάγκη.» «Έλα, ρε φίλε», αντέδρασα σχεδόν με θαυμασμό, «δεν έχεις καν κινητό; Ποιος είσαι; Ο Χριστός;» «Έχω», μου απάντησε γελώντας ντροπαλά, «αλλά το έχει τώρα ο πατέρας μου. Ψάχνουμε από το πρωί για διαμέρισμα. Εκείνος με τη βοήθεια της τεχνολογίας κι εγώ με τον παραδοσιακό τρόπο. Αλλά τώρα τον έχασα και πρέπει να στείλω επείγοντως ένα μήνυμα.» Του έδωσα το τηλέφωνό μου κι ενώ έγραφε σε αυτό από το ύφος του, για κάποιο λόγο, συμπέρανα ότι το μήνυμα προοριζόταν για το κορίτσι του. Σκέφτηκα ότι της έγραφε κάτι του τύπου: «Μην με πάρεις τηλ. Το έχει ο μπαμπάς. Θα σε πάρω εγώ μετά» και τότε μου ήρθε μια απρόσκλητη ανάμνηση.

Θυμήθηκα τότε, στα βάθη του προηγούμενου αιώνα, όταν δεν είχαμε ακόμα κινητά τηλέφωνα, που ο δικός μου ο πατέρας καμιά φορά, έτσι για πλάκα, εκμεταλλευόταν την ομοιότητα που είχαν οι φωνές μας και απαντούσε στα σταθερά τηλεφωνήματα των φιλενάδων μου παριστάνοντας εμένα. Κατά βάθος πάντα πίστευα ότι οι μισές, τουλάχιστον, εφηβικές μου απογοητεύσεις σε εκείνο το αστείο οφείλονταν. Κι ας ήταν συνήθως καταφανώς άλλη η πραγματικότητα.

«Σε ποια σχολή πέρασες;» τον ρώτησα όταν μου επέστρεψε τη συσκευή. «Σε καμία», μου απάντησε. Δεν ψάχνουμε για μένα. Χωρίζουν οι γονείς μου και τον βοηθάω να βρει σπίτι τώρα που πρέπει να μετακομίσει.» Το παιδί συνέχισε να μου μιλάει, αλλά δεν τον άκουγα πια. Τη φωνη του την είχε πια υπερκαλύψει ο πάταγος που έκανε ο πύργος των βιαστικών συμπερασμάτων μου καθώς κατέρρεε.

διακοπές στην πλατεία

Πίνω καφέ στην πλατεία Ναυαρίνου. Στο διπλανό τραπέζι μια παρέα κουβεντιάζει φωναχτά. Κρυφακούω άθελά μου. Συζητάνε για ταξίδια και εκδρομές. Το καλοκαίρι τελειώνει - η Θεσσαλονίκη, άλλωστε, ζει μέσα σε ένα αιώνιο φθινόπωρο. Από αυτά που λένε δεν μπορώ να καταλάβω αν μιλάνε για τις διακοπές που έκαναν ή για εκείνες που θα ήθελαν να κάνουν, αλλά δεν μπόρεσαν, δεν πρόλαβαν. Έχει μια μαυρίλα συννεφιά, αλλά ακόμα κρατάει η ζέστη. Ένας από την παρέα φωνάζει τη σερβιτόρα και τη ρωτάει ποιος είναι ο κωδικός για το ίντερνετ. «Winter is coming», του απαντάει εκείνη. «Δεν μιλάς όμορφα», της λέει αυτός. «Μια λέξη», επιμένει η κοπελιά, «όλα μικρά, όπως το ακούς.»

«Έσυ πηγες πουθενά διακοπές ή εδώ πέρα, στην πλατεία, μαύρισες;» αλλάζει θέμα ο τύπος ξαφνικά κι εκείνη υποδέχεται το μάλλον φλερτ με διπλωματικό χαμόγελο. Το τέλος του καλοκαιριού. Οι μέρες όσο πάνε και μικραίνουν και όλο και μεγαλώνουν τα password.

η φέτα

Είχαμε έναν καθηγητή στο λύκειο, φιλόλογο, που γενικά μάλλον βαριότανε το μάθημα και μας έλεγε διάφορες ιστορίες. Μια μέρα μας αφηγήθηκε μια μεγάλη απογοήτευση που είχε νιώσει νέος, όταν κατέρρευσε μπροστά στα μάτια του το εφηβικό του ίνδαλμα.

Ήτανε, λέει, φοιτητής στην Αθήνα και είχε πάει να ψωνίσει σε ένα μπακάλικο. Εκεί συνάντησε για πρώτη φορά απο κοντά έναν κινηματογραφικό αστέρα: τον Δημητρη Χορν. Ο Χορν ήταν σε εύθυμη διάθεση και μιλούσε με τον μπακάλη σχολιάζοντας την επικαιρότητα και άλλα διάφορα. Η φωνή του, οι χειρονομίες του, το όλο στήσιμό του ήταν παρόμοιο με αυτό των ρόλων του στο σινεμά κι ο νεαρός τότε δάσκαλός μου χάζεψε τόσο πολύ παρακολουθώντας τον που ξέχασε για ποιον λόγο είχε βγει από το σπίτι. Όταν τον ρώτησε ο μπακάλης τι ήθελε, εκείνος απάντησε «δεν θυμάμαι», μια απάντηση που πιθανόν τη στιγμή εκείνη να έδινε ακόμα και αν τον ρωτούσαν πώς τον λένε. Ο μπακάλης γέλασε με το σάστισμα του νεαρού και επέστρεψε στον επώνυμο πελάτη του: «Τι να σας βάλω, κύριε Τάκη;» «Μισό κιλό φέτα», απάντησε ο ηθοποιός, προκαλώντας μες στο μυαλό του νεαρού του θαυμαστή την πιο μεγάλη απομάγευση. Όχι, μια τέτοια παραγγελία δεν θα μπορούσε με τίποτα να του την συγχωρέσει.

Φέτα; Μα, είναι δυνατόν; Φέτα τρώει αυτός. Φέτα έτρωγαν ο πατέρας του και οι μπαρμπάδες του στο χωριό. Πώς γίνεται να τρώει φέτα ένας κινηματογραφικός αστέρας*;

Σήμερα, πριν λίγο δηλαδή, πήγα κι εγώ στο σουπερμάρκετ να αγοράσω κάτι. Το μαγαζί στη γειτονιά ανήκει σε μια αλυσίδα που πάει για λουκέτο. Τα μισά του ράφια είναι πια άδεια και οι λιγοστοί πελάτες που εξακολουθούν να το επισκέπτονται μάλλον το κάνουνε απο κεκτημένη ταχύτητα ή από κεκτημένη αδράνεια καλύτερα. Όταν ζήτησα από την υπάλληλο να μου κόψει μισό κιλό τυρί, νομίζω ότι με το ζόρι κρατήθηκε και δεν μου ζήτησε αυτόγραφο.

*Το ξέρω, κυκλοφορεί μια -πιο αυθεντική προφανώς- παραλλαγή, της συγκεκριμένης ιστορίας, όπου ο Χορν είναι ο νεαρός απογοητευμένος θαυμαστής και το ίνδαλμα-φανατικός της φέτας είναι ο Παλαμάς. Ο παλιός μου φιλόλογος, πέρα από ακαταπόνητος παραμυθάς, υπήρξε και ο πρώτος άνθρωπος που μου δίδαξε πως όλες οι ιστορίες ακούγονται πιο ενδιαφέρουσες όταν τις αφηγείσαι σε πρώτο πρόσωπο.

ο ρεαλισμός

Την προηγούμενη βδομάδα πήγα να κάνω, ως μέρος της πρακτικής μου, μάθημα σε κάποιο λύκειο στο Πήλιο. Το μάθημα κράτησε τέσσερις διδακτικές ώρες. Τις πρώτες τις πέρασα αμυνόμενος στο ανελέητο εφηβικό τρολάρισμα των μαθητών. Μετά πεέρασα στην αντεπίθεση και προσπάθησα να τους αιφνιδιάσω βάζοντάς τους να γράψουν δικές τους ιστορίες ή να πειραξουν τις ιστορίες των άλλων που βρίσκονται στη διδακτέα ύλη των βιβλίων τους.

Η δημιουργική διαδικασία δεν τους εξημέρωσε ακριβώς. Μάλλον τους αναστάτωσε περισσότερο, αλλά με τρόπο όμορφο και ψυχαγωγικό. Σε κάθε περίπτωση, μου έκανε εντύπωση η επαφή που είχαν ήδη αποκτήσει τα παιδιά με την λογοτεχνία -μου ανέφεραν βιβλία που εγώ ούτε καν τα είχα ακουστά- αλλά και η γενικότερη στάση και συμπεριφορά τους - κάποια στιγμή που ένας συμμαθήτης τους, αλβανικής καταγωγής, έμεινε χωρίς παρέα στο θρανίο του, οι άλλοι αμέσως διέκοψαν το μάθημα φωνάζοντας: «Έντυ, γιατί κάθεσαι μόνος σου; Έλα εδώ, μαζί μας!»

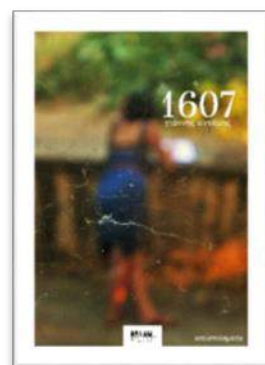
Στο τέλος της τελευταίας ώρας ήρθε ο διευθυντής του σχολείου μέσα στην αίθουσα, και αφού έκανε μαζί με τους μαθητές την τελευταία άσκηση, είπε δυο-τρία λόγια. Τότε κατάλαβα πόσο πολύ

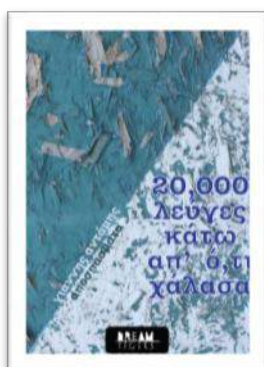
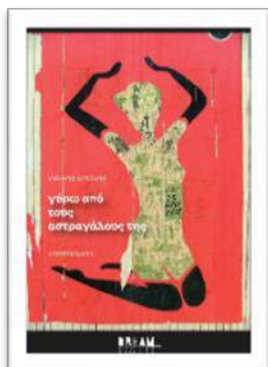
διαφορετικά μπορεί να εξελιχθούν τα πράγματα,
όταν οι άνθρωποι της προσφοράς βρεθούν σε θέσεις
εξουσίας.

Αποχαιρετώντας με ο λυκειάρχης μου δώρισε μια
δικιά του ποιητική συλλογή, που μόλις είχε
κυκλοφορήσει στην Κύπρο. Την διάβασα στον δρόμο
της επιστροφής και σε ένα από τα ποιήματα
ανακάλυψα έναν πρωτότυπο ορισμό του ρεαλισμού,
τον οποίον και σας αντιγράφω: «Ο μόνος ρεαλισμός
είναι ο αγώνας του ανθρώπου για τον άνθρωπο.*»

*Αδάμος Α. Μουζουρήs, «Ανεράδα Δροσιάs και
Λάβρας», Γερμανός 2009

κυκλοφορούν επίσης
από τις εκδόσεις dreamtigers:

κεντρική διάθεση:
www.dreamtigers.gr

uploaded by file uploader

Βόλος, Μάρτιος 2016

Στον Γιώργο

πίσω γιάννη τα ξύλα
©
γιάννης αντάμης
dreamtigers